

SÚHRNNÁ MONITOROVACIA SPRÁVA

2016 - 2019

*Súhrnná monitorovacia správa v rámci tematického hodnotenia PHSR
2016 - 2025*

Dôvodová správa

Súhrnná monitorovacia správa sumarizuje aktuálny vývoj jednotlivých strategických priorít rozvoja mesta a predstavuje odpočet opatrení a aktivít za jednotlivé strategické témy Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja 2016 – 2025 za roky 2016 až 2019.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (ďalej PHSR) je jedným zo základných a kľúčových dokumentov pre riadenie samosprávy. Tvorba dokumentu vychádza zo Zákona č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Predstavuje naplnenie princípu programovania definovaného pre regionálnu politiku Európskej únie, ktorého zmyslom je podpora integrovaného, viacročného plánovania rozvoja regiónov, miest a obcí formou koncepčných strategických dokumentov.

Dokument vznikol v súlade s cieľmi Národnej stratégie regionálneho rozvoja a strategického dokumentu PHSR Košického samosprávneho kraja, pričom zohľadňuje špecifickú situáciu mesta Michalovce a potreby identifikované jeho občanmi. PHSR poskytuje komplexnú analýzu aktuálneho stavu územia a definuje strategické ciele a opatrenia v hospodárskej, sociálnej, environmentálnej oblasti. Vybrané opatrenia sú zároveň prepojené s Integrovaným regionálnym operačným program (IROP), ktorý je zameraný na zlepšovanie kvality života a zabezpečenie udržateľného poskytovania verejných služieb regiónov, miest a obcí.

Táto monitorovacia správa je tak, ako aj PHSR 2016-2025, rozdelená do troch hlavných oblastí: hospodárska, sociálna a environmentálna. Každý okruh zahŕňa príslušné projektové zámery. Tento dokument pojednáva o ich plnení a aktuálnom stave realizácie.

Projektové zámery v hospodárskej oblasti

Špecifický cieľ 1.1 Podpora podnikateľského prostredia a nových investícií

1.1.1 Vytvorenie viacjazyčného prezentačného materiálu pre investorov

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Organizačný odbor, Odbor hospodárenia s majetkom*

Na realizácii sa začalo pracovať v roku 2017. Pripravovali sa podklady pre vytvorenie prezentačného materiálu, ktorý by mal obsahovať krátku prezentáciu najvýznamnejších zamestnávateľov z jednotlivých odvetví a zároveň by predstavil potenciál, ktorý môžu Michalovce ponúknuť podnikateľom a investorom.

V roku 2018 bol viacjazyčný prezentačný materiál pre investorov vytvorený v elektronickej podobe. Ide o video, v ktorom je odprezentované mesto Michalovce vo všetkých oblastiach života. Toto prezentačné video je v slovenskom a anglickom jazyku a je k dispozícii na webovom sídle mesta. Materiál je k dispozícii aj na DVD nosičoch a USB kľúčoch.

Vzhľadom k tomu, že mesto Michalovce sa v roku 2019 stalo Európskym mestom športu, v roku 2018 odbor komunikácie, marketingu a kultúry v spolupráci s odborom školstva a športu a organizačným odborom pripravili nové tlačéné propagačné materiály v anglickom jazyku a reklamné predmety na prezentáciu mesta a osobitne športu v ňom.

Mesto Michalovce získalo pre rok 2019 titul Európske mesto športu. Tento titul, znamená medzinárodné uznanie a zviditeľnenie mesta. má prispievať k zvýšeniu úrovne športových klubov, k zvýšeniu úrovne podujatí, ktoré už v meste existujú a najmä k zviditeľneniu nášho mesta.

Z tohto dôvodu Mesto v roku 2019 vydalo v náklade 4 tis. kusov brožúru s témou športu, kde predstavujeme športovú infraštruktúru v meste, športové zariadenia v meste, športové kluby, športové iniciatívy a podujatia v meste, ktorých sa zúčastňujú rôzne vekové kategórie, ako aj plán pripravovaných aktivít v tomto roku.

Finančné prostriedky boli použité aj na reklamné predmety s logom mesta a jeho reprezentáciu.

Nimi propagujeme mesto prostredníctvom športových klubov na rôznych podujatiach a súťažiach, na ktorých sa tieto športové kluby zúčastňujú. Zároveň tieto predmety rozširujeme verejnosti prostredníctvom našich školských a predškolských zariadení, či stredných škôl na území mesta, rozširujeme ich nielen na športových ale aj kultúrnych či iných spoločenských podujatiach v meste, či mimo mesta.

Ďalšie fin. prostriedky boli v roku 2019 vynaložené na banery, vlajky, roll-upy, plagáty. Nimi sú vybavené všetky športové stánky na území mesta, od Fut. Štadióna, Zimného štadióna, Chemkostav arény, športových hál, telocviční stredných škôl, všetky telocvične základných škôl. Vydali sme digitálnu poštovú známku - EMŠ, ktorá sa v mesiaci apríli a v mesiaci novembri tlačila na pošte 1 na poštových zásielkach 1. a 2. triedy, aby sa informácia o získaní titulu dostala na celé Slovensko aj do zahraničia.

Zároveň sme v roku vydali brožúru Michalovce, v ktorej predstavujeme historickú a súčasnú podobu mesta.

V decembri 2019 sme vydali nástenný kalendár pod názvom Michalovce v časoch minulých. Rozpočítané finančné prostriedky sú určené na vydávanie informačných a propagačných materiálov, za účelom zlepšenia prezentácie a propagácie mesta.

1.1.2 Bonusy pre podnikateľov

Garant: Odbor hospodárenia s majetkom, Finančný odbor, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Mesto sa dlhodobo snaží vytvárať vhodné prostredie na podnikanie. Drobných podnikateľov podporuje najmä tým, že im umožňuje prenajímať si od Mesta nehnuteľnosti, pričom sa zohľadňuje ich podiel na zhodnotení majetku Mesta. Mesto prenajíma nebytové priestory v 34 objektoch 218 nájomcom. Z toho:

- v 30 objektoch 151 nájomcom priamo,
- v 1 objekte 57 nájomcom prostredníctvom správcu MsKS,
- v 3 objektoch 10 nájomcom prostredníctvom správcu TaZS.

Nájomcovia doteraz zhodnotili 33 mestských priestorov. V súčasnosti prebieha kompenzovanie nájomným u štyroch nájomcov. O uvoľnení mestských priestorov je podnikateľská verejnosť informovaná prostredníctvom Úradnej tabule MsÚ, novín Michalovčan, webovej stránky Mesta a televízie Mistral.

V súvislosti s podporou podnikania Mesto prenajíma pozemky, prevažne za účelom umiestnenia drobných predajných zariadení, vrátane terás (počet 54), prístupových ciest a parkovísk (52) a za inými účelmi. V roku 2018 boli evidované aj nájomné zmluvy na prenájom ornej pôdy pre poľnohospodárske účely, a to s 3 podnikateľskými subjektami a 1 nájomná zmluva na prenájom lesných pozemkov. Budovanie infraštruktúry je podporované zriaďovaním vecného bremena pre jej uloženie na pozemkoch Mesta (94 zmlúv s podnikateľskými subjektami a 114 zmlúv s fyzickými osobami).

Predaj nehnuteľností vo vlastníctve Mesta je možný iba v prípade obojstrannej výhodnosti. Na predaj v roku 2018 ponúkalo Mesto predovšetkým majetok, ktorý je dlhodobo nevyužívaný. Z nehnuteľností vhodných na podnikanie sú v súčasnosti v ponuke na predaj – Práčovňa a čistiareň na Lastomírskvej ulici, objekt, v ktorom sídlilo Zariadenie opatrovateľskej služby na Masarykovej ulici a administratívna budova na Okružnej ulici, vrátane ich areálov. Z objektov ponúkaných na odpredaj bol na základe obchodných verejných súťaží v roku 2018 zrealizovaný predaj administratívnej budovy na Okružnej ulici s areálom a pozemku vnútroareálovej komunikácie autoservisu na Močarianskej ulici, čím bol zavŕšený predaj tohto autoservisu.

V roku 2019 sa zvýšil záujem o prenájom nebytových priestorov o osem nájomcov na 226 nájomcov. Počet nájomcov, ktorí zhodnotili majetok mesta sa zvýšil na 37.

V súvislosti s podporou podnikania Mesto na svojich pozemkoch aj naďalej umožňuje podnikateľom ukladať inžinierske siete s príslušenstvom (rozvodné skrine, revízne šachty, podperné body), ktoré slúžia pre napájanie ich obchodných prevádzok a administratívnych

priestorov. V roku 2019 bolo s podnikateľskými subjektami uzatvorených 20 zmlúv o uzavretí budúcej zmluvy o zriadení VB, ktorých premetom bol súhlas s budúcim uložením inžinierskych sietí a 6 zmlúv o zriadení vecného bremena na uložené inžinierske siete. V roku 2019 bol zrealizovaný odpredaj objektu, v ktorom pôvodne sídlilo Zariadenie opatrovateľskej služby na Masarykovej ulici.

1.1.3 Vytvorenie profilov organizácií zriadených Mestom

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry*

Na vytvorení profilov jednotlivých organizácií zriadených Mestom začal pracovať odbor komunikácie, marketingu a kultúry v roku 2018. V súčasnosti sa získané podklady spracovávajú. Predpokladaný termín ukončenia je v roku 2019.

V roku 2019 odbor komunikácie, marketingu a kultúry vypracoval profily organizácií zriadených mestom. Vypracované sú profily Mestského kultúrneho strediska, Televízie Mistral, Technických a záhradníckych služieb mesta Michalovce, Služieb mesta Michalovce, Detských jaslí, Mestskej polície a Michalovského domova seniorov. Profily organizácií sú spracované elektronicky, ale aj v tlačenej podobe v obmedzenom počte kusov. Vytlačené sú prístupné na odbore komunikácie, marketingu a kultúry.

Špecifický cieľ 1.2 Mesto obchodu a služieb

1.2.1 Obnova domu služieb

Garant: *Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Začiatok realizácie – 2020

Napriek tomu, že začiatok obnovy domu služieb je naplánovaný až v roku 2020, v rámci rekonštrukcie tepelného hospodárstva bola v roku 2017 zrekonštruovaná technológia kotolne v tomto objekte. Vymenené boli dva plynové, liatinové, nízko teplotné kotly Ferro GFM s atmosférickými horákmi za jeden plynový kondenzačný dvojkotol Hoval Ultragas 300 D s tlakovými horákmi s celkovým výkonom 278kW. Zároveň bol vyriešený odvod spalín novým nerezovým komínom.

V roku 2019 Mesto pokračovalo v zatraktívňovaní prenajímaných priestorov pre podnikateľov v časti slúžiacej pre kaderníctva a kozmetiku úpravou spoločných priestorov. Nájomníci si upravili priestory nimi využívaných kóji. Upravený nájomcom bol aj dlhodobo nevyužívaný priestor po zlatníckej dielni, ktorý teraz slúži občiansko-spoločenským účelom.

1.2.2 Karta obyvateľa mesta

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Odbor Informatizácie a grantov*

Začiatok realizácie – 2019

V súčasnosti sa posudzujú ponuky viacerých záujemcov, firiem ktoré nás oslovili v súvislosti s Kartou obyvateľa mesta, doposiaľ sme evidovali len ponuky, ktoré boli finančne nevýhodné pre obyvateľov. Navrhujeme zmeniť túto úlohu a službu riešiť elektronickou aplikáciou. Projektový zámer nazvať – Elektronická aplikácia pre obyvateľov mesta, garantom tohto projektu bude Odbor informatizácie a grantov.

Špecifický cieľ 1.3 Elektronické služby pre občanov

1.3.1 Rozvoj geografického informačného systému Mesta

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Mesto buduje geografický informačný systém (GIS) voľne prístupný pre obyvateľov mesta a s autorizovaným prístupom a rozšírením vrstiev GIS pre zamestnancov Mesta. V roku 2016 bola sprístupnená autorizovaná vrstva pre Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, ktorá uľahčuje evidenciu a prehľad kosenia plôch v meste. Pribudli tiež ďalšie autorizované vrstvy podzemných sietí vo vlastníctve Mesta pre využitie optickej siete a potreby tepelného hospodárstva. V roku 2018 prešiel GIS komplexnou úpravou backendu aj frontendu. Boli upravené dátové vrstvy, ktoré sa aktualizujú na dennej báze z poskytovaných otvorených dát integračných rozhraní. Bola doplnená ortofotomapa z roku 2016 a historická mapa z roku 1949. Stránku geografického systému využíva mnoho fyzických ako aj právnických osôb mesta najmä na meranie vzdialeností, plôch, na vyhľadávanie a pod.

V roku 2019 bola doplnená aktuálna ortofotomapa - snímkovanie v lete 2019. V autorizovanej zóne systému vznikli ďalšie vrstvy, ktoré sa postupne naplňajú internými pracovníkmi – vrstva detských ihrísk, mobiliáru a pod. Vrstvy zatiaľ slúžia pracovníkom MsÚ a TaZS.

1.3.2 Elektronizácia služieb Mesta

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Elektronické služby ESMAO (Elektronické služby miest a obcí) sa začali nasadzovať v roku 2016. Do konca roka 2017 bolo zintegrovaných 104 elektronických služieb prostredníctvom servera ESMAO s prepojením na ústredný portál verejnej správy www.slovensko.sk. Súčasne je prístupná aj 105. služba – všeobecná agenda. Všetky služby boli zintegrované do informačného systému samosprávy (IS Noris a IS Helios Green), Mesto vytvorilo nový web portál, na ktorom sú prístupné elektronické služby z viacerých častí portálu www.michalovce.sk, súčasne sú na stránke <https://michalovce.esmao.sk> spolu s elektronickými formulármi zdieľané prostredníctvom RSS kanálov aj úradná tabuľa, aktuality a informačný obsah. Do informačného systému samosprávy je integrovaná okrem elektronických služieb aj elektronická schránka mesta na Ústrednom portáli verejnej správy www.slovensko.sk. Mesto bolo nápomocné integrácii e-schránok aj pri svojich príspevkových a rozpočtových organizáciách v zriaďovateľskej pôsobnosti (základné školy, MsKS, TaZS, MDS).

V roku 2019 boli doplnené ďalšie elektronické služby, ich celkový počet je 114. V súčasnosti pripravujeme prístupnosť všetkých služieb aj priamo cez vyhľadávanie na Ústrednom portáli verejnej správy www.slovensko.sk.

1.3.3 Rozšírenie mestskej optickej siete

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Projektový zámer sa plní priebežne pri realizácii dodávok rozširovania kamerového systému. Mestská optická sieť sa rozširuje zatiaľ len v rámci rozširovania kamerového systému, jednak prípojkami optiky ku každej kamere, ale aj k objektom vo vlastníctve Mesta, t.j. pre zabezpečenie napájania kamier sa realizujú prípojky el. napätia od základných a materských škôl, resp. iných budov, ktoré patria Mestu. Preto sa súčasne s chráničkou napájacieho kábla vkladá do výkopovej ryhy aj chránička s optickými vláknami pre pripojenie daného subjektu do mestskej optickej siete. V roku 2017 sa tak rozšírila mestská optická sieť pri Zariadení starostlivosti o deti do troch rokov na Markušovej ulici.

V rámci výzvy Wifi pre teba, Úradu podpredsedu vlády pre informatizáciu, Mesto získalo NFP na projekt Wifi pre Michalovce. Cieľom projektu je vybudovať voľnú wifi zónu na Námestí slobody a Námestí osloboditeľov s 8 externými a 3 internými prístupovými bodmi s maximálnym možným pokrytím priestorov a dostupnou rýchlosťou 30 Mbps; výška schváleného NFP je 14 250 €, spolufinancovanie mesta je vo výške 750 €. Projekt je v stave prípravy zmluvy o NFP. Projekt bude trvať do 31.12.2019.

Projekt bol v roku 2019 ukončený, vznikla voľná wifi zóna na Námestí slobody a Námestí osloboditeľov s 8 externými a 3 internými prístupovými bodmi s maximálnym možným pokrytím priestorov a dostupnou rýchlosťou 30 Mbps. Osem prístupových bodov je umiestnených na mestských budovách námestí, interiérové prístupové body sú umiestnené vo foyer v 3 verejne prístupných budovách - na prízemí vstupnej haly v budove Okresného úradu a Mestského úradu na Námestí slobody 1, na 1. poschodí pred sobášnou sálou v budove Mestského úradu na Námestí osloboditeľov 30 a vo foyer na prízemí v budove Mestského kultúrneho strediska pred kinom Centrum na Námestí osloboditeľov 25. V rámci schváleného rozpočtu bola vyčerpaná suma 13 285 €.

Mesto má ambíciu rozšíriť optickú sieť ku všetkým svojim subjektom a organizáciám v zriaďovateľskej pôsobnosti Mesta, prednostne k materským školám a denným centráram seniorov.

Špecifický cieľ 1.4 Dopravná infraštruktúra

1.4.1 Dopravný generel mesta

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie – 2020

1.4.2 Zvýšenie kvality existujúcich komunikácií a chodníkov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Mesto pokračuje v revitalizácii komunikácií, chodníkov a parkovísk na území mesta podľa realizačného plánu rekonštrukcie mestských komunikácií a chodníkov na roky 2016-2018, ktorý bol schválený uznesením MsR č. 107 zo dňa 13. októbra 2015.

V roku 2016 sa realizovali opravy v tomto rozsahu:

- Sídliisko juh II. etapa – priestor ohraničený ulicami Saleziánov, J. Matúšku, J. Murgaša
- Sídliisko juh III. etapa – priestor ohraničený ulicami Okružná, J. A. Komenského, J. Murgaša, J. Matúšku
- Ul. F. Kráľa (od Ul. kpt. Nálepku po Ul. P.I. Čajkovského) – komunikácia vrátane odvodnenia a chodník
- Ul. A.S. Makarenku – komunikácia a chodník
- Ul. A. Bernoláka – komunikácia a chodník po obidvoch stranách
- Ul. kpt. Nálepku (dvor za budovou Zlatého býka) – komunikácia a parkovisko
- Ul. kpt. Nálepku – plocha pri bytovom dome „H“
- križovatka Ul. kpt. Nálepku – J. Hollého – časť chodníka
- spevnené plochy a chodníky v areáloch materských škôl na uliciach J. A. Komenského, Masarykova, S. H. Vajanského, F. Kráľa, Okružná

V roku 2017 sa v rámci schváleného realizačného plánu rekonštrukcie miestnych komunikácií a chodníkov zrealizovali opravy v tomto rozsahu:

- Sídliisko juh I.b etapa – priestor ohraničený Ul. Štefánikovou a Chemkostav Arénou
- Ul. Cyrila a Metoda (časť medzi Ul. zemplínskou a Ul. Juraja Jánošíka) – komunikácia
- Ul. zemplínska (časť medzi Ul. Cyrila a Metoda a Ul. agátovou) – komunikácia
- Ul. N. V. Gogoľa – chodník
- Ul. Štefana Moyzesa – chodník po obidvoch stranách
- Ul. Jána Bottu – chodník
- Ul. A. S. Puškina – chodník po obidvoch stranách a komunikácia
- Ul. lipová (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. lieskovou) – komunikácia
- Ul. široká – komunikácia (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. Pavla Horova)
  - chodník po obidvoch stranách (časť medzi Ul. partizánskou a Ul. Dr. Vlada Clementisa
- Ul. Martina Benku – komunikácia
- Ul. brezová – Ul. borovicová (spojnica) – chodník
- Ul. sosnová – chodník
- Ul. Laca Novomeského – chodník
- Ul. fialková - parkovisko
- Sídliisko východ – úprava vyšliapaných chodníkov v zeleni
- spevnené plochy a chodníky v areáloch materských škôl na uliciach Leningradskej, Školskej a Jána Švermu

V roku 2018 bola zrealizovaná revitalizácia miestnych komunikácií, chodníkov a parkovísk v rozsahu:

- chodníky – Ul. topolianska (od odbočky k OC MM po križovatku Ul. letná - bez vjazdov), Ul. Makarenku, Ul. agátová (po obidvoch stranách), plocha pri bytovom dome H na Ul. kpt. Nálepku, časť chodníka na križovatke ulíc Kpt. Nálepku - J. Hollého, chodník pri objekte Zlatý Bažant, časť chodníka na Ul. Sama Chalupku, spojovací chodník medzi Ul. obchodnou a Andreja Sládkoviča, spevnené plochy a chodníky v areáloch MŠ na uliciach J.A. Komenského, Okružná, Jána Švermu, Masarykova, S. H. Vajanského, Leningradská, Školská,
- komunikácie - Ul. Bernoláka, Ul. Makarenku, Ul. školská, okružná križovatka Ul. Kuzmányho- Ul. Štefánikova, Ul. Karola Kuzmányho od križovatky Ul. Prof. Hlaváča po Ul. Masarykovu, Ul. Karola Kuzmányho od križovatky Ul. špitálska po okružnú križovatku,
- parkoviská – bolo zrealizované parkovisko pri Zimnom štadióne vrátane odvodnenia,
- Sídľiskové plochy – v rámci Sídľiska západ III. etapa - priestor Ul. Prof. Hlaváča – Martina Rázusa – Karola Kuzmányho a I. a etapa pri bytovom dome A9. Medzi blokované priestory na Ul. Štefánikovej.

Taktiež bol zrealizovaný nový kryt časti existujúceho chodníka na Ul. vinianska cesta.

V roku 2019 mesto pokračovalo v revitalizácii existujúcich komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch v tomto rozsahu:

chodníky – Ul. Močarianska po obidvoch stranách, Ul. vrbovská chodník po ľavej strane od Ul. kapušianskej po autobusovú zastávku.

Sídľiskové plochy – v rámci sídľiska západ I. a etapa - časť na Ul. Švermovej pri bytovom dome A1, pred materskými školami, II. ZŠ, chodník po ľavej strane od Ul. Masarykovej po okružnú križovatku, I. b etapa – Ul. Humenská pred bytovými domami A až C., III. etapa - časť medzi bytovým domom E na Ul. Prof. Hlaváča a Z3 na Ul. Martina Rázusa, pri bytových domoch Z1 a Z2 na Ul. Martina Rázusa a pri bytovom dome A-6 na Ul. Štefánikovej.

1.4.3 Výstavba nových peších chodníkov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2018 bol zrealizovaný nový chodník na Ul. severnej od Ul. vinianska cesta po Ul. margarétovú vrátane priechodu pre chodcov.

1.4.4 Budovanie nových cyklochodníkov a 1.4.5 Vytváranie cyklochodníkov dopravným značením

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov, Odbor hospodárenia s majetkom

Mesto Michalovce má vysoký potenciál využitia cyklo dopravy, aj vďaka rovinnému charakteru územia. V meste sú vytvorené cyklotrasy o celkovej dĺžke 4,36 km, ktoré prepájajú niektoré časti mesta. Chýbajú cyklotrasy prepájajúce sídliská a okrajové časti mesta s centrom mesta a s centrom hospodárskeho významu či s priemyselným parkom a výrobnými závodmi.

Mesto v roku 2017 získalo NFP na projekt vybudovania novej cyklotrasy Centrálna mestská zóna - Biela hora v rámci výzvy Integrovaného regionálneho operačného programu. Výška schváleného NFP pre Mesto bola 562 799,19 eur, výška spolufinancovania Mesta predstavovala 29 621,01 eur.

Navrhovaná cyklotrasa vychádzala zo schváleného Územného plánu mesta Michalovce. Cyklotrasa bude prepájať Sídlisko Stráňany a IBV Stráňany k už existujúcim cyklotrasám v Centrálnnej mestskej zóne (CMZ) a trasu vedúcu cez Sídlisko východ smerujúcu k priemyselným parkom mesta. Obyvatelia Sídliska Stráňany sa cyklotrasou dostanú cez CMZ k dopravnému uzlu na železničnej a autobusovej stanici.

Celková dĺžka novej cyklotrasy bude 2 002,6 m.

V roku 2018 - 2019 bola realizovaná výstavba cyklistickej trasy Centrálna mestská zóna - Biela hora, rozdelená do 3 etáp:

I. etapa - rekonštrukcia existujúcej lávky

II. etapa - cyklotrasa na existujúcich miestnych komunikáciách

III. etapa - nový cyklistický chodník.

Nateraz vytvorené úseky boli realizované bez potreby riešenia majetkovoprávneho vysporiadania pozemkov, nakoľko boli realizované prednostne na majetku vo vlastníctve Mesta.

1.4.6 Vytvorenie prístreškov a stanovišť pre bicykle

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V rámci projektu vybudovania novej cyklotrasy Centrálna mestská zóna - Biela hora sú na novom cyklistickom chodníku aj dve stojiská na bicykle.

1.4.7 Zvyšovanie bezpečnosti priechodov pre chodcov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Mesto má záujem o osvetľovanie priechodov pre chodcov a kvôli zvýšeniu bezpečnosti realizuje osvetlenie priechodov pre chodcov z vlastných zdrojov, ale uchádza sa aj o cudzie zdroje.

Na osvetlenie priechodu na Okružnej ulici (pred základnou školou) dostalo Mesto grant od Nadácie ČSOB vo výške 7 000 eur.

V ďalšom projekte bol vybraný frekventovaný priechod pre chodcov na križovatke ulíc Nad Laborcom a Partizánskej, v blízkosti základnej školy a stredných škôl. Výška získanej dotácie od Nadácie ČSOB pre Mesto bola 5 000 eur.

Osvetlenie priechodu pre chodcov na križovatke ulíc Prof. Hlaváča – K. Kuzmányho – A. Markuša bude súčasťou rekonštrukcie priechodu pre chodcov v rámci revitalizácie komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch v roku 2018.

V roku 2018 bolo zrealizované osvetlenie priechodu pre chodcov na Ul. T. J. Moussona, na ktoré Mesto získalo grant od ČSOB vo výške 4 000 eur ako aj nasvetlenie priechodu pre chodcov na križovatke ulíc Prof. Hlaváča – Karola Kuzmányho – Alex. Markuša.

Taktiež sa zrealizovala zmena priesečnej križovatky ulíc Duklianska – Obchodná – Alex. Markuša vo finančnom objeme 35 981 eur, vrátane nových priechodov.

V roku 2019 v rámci upokojenia dopravy na Ul. školskej boli pri materskej škole, V. ZŠ a pri BD V3 zrealizované priechody pre chodcov spolu s nasvetlením a chodník pri časti oplotenia materskej školy. Realizované boli na základe projektu „Bezpečné priechody pre chodcov“.

Práce boli realizované vo finančnom objeme 17 000 €. Na nasvetlenie priechodu pre chodcov mesto získalo z Nadácie ČSOB dotáciu vo výške 5 000€.

Ďalšie nasvetlenie priechodu pre chodcov bolo na Ul. Jána Švermu pri II. ZŠ, vo finančnom objeme 12 640 €. Na nasvetlenie priechodu mesto získalo z Nadácie ČSOB dotáciu vo výške 5 000 €. Rovnako bol zrealizovaný aj priechod pre chodcov na Ulici Vrbovčík spolu s preložkou autobusovej zastávky na Ulici Užhorodskej.

1.4.8 Vybudovanie pešej lávky cez Laborec

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Realizácia novej lávky pre peších cez rieku Laborec sa začne realizovať v roku 2020. Prvým krokom je vypracovanie projektovej dokumentácie.

V apríli 2019 boli ukončené stavebné práce na výstavbe Lávky cez Laborec. Práce začali v decembri 2018 demontážou starej lávky a pokračovali v roku 2019 úpravou podpier a nájazdov na lávku. Finančné plnenie v roku 2019 bolo 239 219,78 €.

1.4.9 Optimalizácia spojov a zastávok mestskej dopravy

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Cestovný poriadok liniek mestskej autobusovej dopravy sa upravuje priebežne za účelom zlepšovania optimalizácie spojov a liniek. V roku 2016 došlo k zrušeniu 15 spojov, trasa sa upravila v troch prípadoch a v jednom prípade sa upravil čas odchodu autobusu.

Cestovný poriadok je upravovaný podľa potrieb cestujúcej verejnosti. Na základe oprávnených požiadaviek klientov sú vykonávané spravidla 2x v roku zmeny cestovných poriadkov.

Dostupnosť cestovných poriadkov je na: http://dzsmktrans.sk/MHDMI/?page_id=12.

1.4.10 Inštalácia hlásičov do autobusov MAD pre osoby so zrakovými poruchami

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Od začiatku roka 2017 sú vo všetkých vozidlách inštalované hlásiče, ktoré prispeli k zvýšeniu kvality cestovania nie len pre osoby so zrakovými poruchami.

1.4.11 Výstavba okružnej križovatky Kuzmányho – Prof. Hlaváča

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

Začiatok realizácie – 2020

Projektový zámer navrhujeme zmeniť na – Vytvorenie okružnej križovatky dopravným značením.

1.4.12 Výstavba okružnej križovatky Štefánikova - Kuzmányho

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

V rámci revitalizácie existujúcich komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch v roku 2018 bola zrealizovaná okružná križovatka Štefánikova – Karola Kuzmányho vrátane peších ťahov a s tým súvisiace práce na verejnom osvetlení, odvodnení okružnej križovatky, ochrane vodovodu a plynovodu, ochrane a preložke telefónnych vedení, VN a NN rozvodov a optických káblov.

Taktiež v roku 2018 bola zrealizovaná okružná križovatka ulíc Alex. Markuša – Obchodná – Duklianska.

Špecifický cieľ 1.5 Podpora cestovného ruchu

1.5.1 Propagácia Mesta cez príbeh a symboly

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Jednotný prvok, cez ktorý by sa naše mesto zviditeľnilo, začali hľadať zástupcovia kultúrneho a spoločenského života v našom meste už koncom roka 2015. Reprezentanti MsKS, Zemplínske múzeum, ZOS, Gymnázium P. Horova, ZUŠ, Štefánikova 20, Divadlo pri fontáne, FS Zemplín, OZ Priatelia Zemplína, Zemplínska knižnica G. Zvonického a MsÚ Michalovce - sa na svojich stretnutiach k historicko-kultúrnej a spoločenskej prezentácii mesta Michalovce venovali viacerým témam, pričom hlavný dôraz kládli na jednotnú prezentáciu Mesta. Výsledkom diskusie bolo, že mesto budeme prezentovať ako Michalovce, hlavné mesto Michalov. Cieľom je, aby sa Michalovce stali miestom, kde sa budú stretávať nositelia mena Michal a Michaela. Plánujeme z podujatia Michalovce Michalom a Michaelám vytvoriť atraktívne podujatie, ktoré do Michaloviec priláka Michalov a Michaely nielen z okolia, ale z celého Slovenska a raz možno aj z celého sveta. Súčasťou podujatia je každoročne pokus o prekonanie rekordu v počte Michalov a Michael v jednom čase na jednom mieste. V roku 2016 bol vytvorený zápis do Slovenskej knihy rekordov, a to v počte Michael na jednom mieste. V roku 2017 bol prekonaný rekord z roku 2013, keď sa v Chemkostav aréne 29. septembra 2017 strelo 493 Michalov a Michael. Siedmy ročník podujatia sa konal počas dvoch dní – 29. a 30. septembra. V piatkovom programe účinkovala skupina Flegma. Hlavný program moderoval Michal Hudák a vystúpili v ňom Marián Čekovský s kapelou a Kandráčovci.

V roku 2018 sa v septembri znovu uskutočnilo toto podujatie. Program moderoval už tradične Michal Hudák, vystúpili v ňom Kollárovci a legenda českej hudobnej scény Michal David. Prekonal sa rekord v počte nositeľiek mena Michaela, keď sa ich v Chemkostav Aréne stretlo 78. Na podujatí bola slávnostne uvedená do života nová publikácia o meste, Michalovce – čas v obrazoch. Michalovia a Michaely mali vstup zdarma a domov si odniesli tričko s logom akcie.

Ani v roku 2019 Mesto Michalovce nezabudlo na nositeľov mena Michal a Michaela a pripravilo pre nich špeciálne podujatie. Tentokrát však trochu netradične. Netradične preto, lebo podujatie Michalovce Michalom a Michaelám sa v roku 2019 uskutočnilo v októbri. Nechýbal však špeciálny hosť. Tento rok sme pozvali skvelého českého herca Josefa Laufera. V Chemkostav aréne v rámci tohto podujatia vystúpila aj skupina Roxette Revival. Programom sprevádzala moderátorka Jana Hospodárová.

1.5.2 Vytvorenie zoznamu pamätihodností na území mesta, jednotné označenie významných historických objektov a diel

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry, Odbor informatizácie a grantov

Vďaka projektu *Spoznaj a foť* spolufinancovaného Krajskou organizáciou cestovného ruchu – Košický kraj bolo v roku 2017 vytvorených 10 umeleckých informačno-náučných bronzových tabúľ k historickým pamiatkam mesta Michalovce, ktoré sú zapísané v zozname kultúrnych

pamiatok SR - Zlatý býk, Kaštieľ Sztárayovcov, Banková budova, Bankový palác, Židovská synagóga, Budova starého súdu, Moussonov dom, Kaplnka sv. Antona Paduánskeho, Groszov palác, Radnica.

Ku každej bronzovej tabuli so základnými údajmi bol umiestnený QR kód s odkazom na samostatnú stránku s ďalšími informáciami o každej budove. Projekt bol podporený z externých zdrojov vo výške 10 000 eur.

V spolupráci so Zemplínskym múzeom Mesto pracuje aj na vytvorení zoznamu pamätihodností na území mesta.

Prikladáme zoznam pamätihodností mesta Michalovce, presne v takom znení ako je uvedený v Registri nehnuteľností národných kultúrnych pamiatok Pamiatkového úradu SR:

ADRESA	PAMIATKOVÝ OBJEKT	ZAUŽÍVANÝ NÁZOV
Michalovce	HROBY S NÁHROBNÍKMI	20 000 sov.vojakov, padli na vých
Michalovce	POMNÍK	pomník padlým sov.armády
Michalovce	KINO	Kino Mier,Kino Capitol
Gorkého ul., 1	DOM POLYFUNKČNÝ	Maxim´s pub
Hollého ul., 2	KOSTOL	gr.chrám narod.Presv.Bohorodičky
Hrádok, 1	DOM PAMÄTNÝ	1887-1946,maliar T.J.Mousson
Hrádok, 3	KAPLNKA POHREBNÁ	mauzóleum manž.Sztárayovcov, r.k.sv.Antona Paduánskeho
Kollárova ul.	HROBY SPOLOČNÉ	2 masové hroby vojakov, z I.sv.v.
Kollárova ul.,	POMNÍK	pomník padlým v 1.sv.vojne
Kollárova ul.,	POMNÍK	sov. vojaci padlí v okrese Michalovce
Kostolné nám.	PARK	Kerta,Park mieru
Kostolné nám.	KOSTOL ZÁKLADY	rotunda
Kostolné nám.	CINTORÍN PRÍKOSTOLNÝ	príkostolný cintorín
Kostolné nám.	STUDŇA	cintorínska studňa
Kostolné nám., 2	KAŠTIEĽ	Múzeum,Michalovský vodný hra
Kostolné nám., 2	KONIAREŇ	koniareň
Kostolné nám., 3	KAŠTIEĽ	Starý kaštieľ,Galéria
Kostolné nám., 8	KOSTOL	kostol Narodenia Panny Márie
Masarykova ul., 37	KOSTOL	gr.chrám sv.Ducha
Nálepku kpt. ul.	KAPLNKA CINTORÍNSKA	kaplnka Panny Márie Ružencovej
Nálepku kpt. ul., 16	TABUĽA PAMÄTNÁ S BUSTOU	1914-1975,básnik Horov Pavol
Osloboditeľov nám., 10	HOTEL	Hotel U zlatého býka
Osloboditeľov nám., 15	BANKA	Roľníckabanka,Knižnica,Legiobanka
Osloboditeľov nám., 21	BANKA	Zemplínske osvetové stredisko
Osloboditeľov nám., 30	RADNICA	Mestský úrad
Osloboditeľov nám., 68	PALÁC MESTSKÝ	Hotel Bistro,Grand
Užhorodská ul.	POMNÍK	Pomník padlým vojak.sov.armády

1.5.3 Vydanie publikácie – Michalovce na starých fotografiách

Garant: *Organizačný odbor, Odbor komunikácie, propagácie a kultúry*

Jedným zo zdrojov poznania minulosti mesta Michalovce sú aj historické kresby a fotografické zábery, vydávané najmä ako pohľadnice. Prvé, zobrazujúce ulice, stavby a zákutia Michaloviec, sa objavili už koncom 19. storočia. Možno sa z nich dozvedieť mnoho o vtedajších ľuďoch, ich odievaní, obchodoch, zaniknutých, ale aj na ich mieste postavených novších budovách, uliciach či o živote v danej dobe.

Publikácie tohto druhu – typograficky zhotovené albumy miest – si získavajú čoraz väčšiu obľubu. Ich bohatý obrazový obsah je doplnený len stručným, no výstižným textom, čo mnohí čitatelia ocenia.

V roku 2018 sme si pripomenuli 600. výročie vydania nového armálesu (erbová listina) uhorským kráľom Žigmundom Luxemburským pre stredovekého rytiera Alberta z Michaloviec (z erbu, ktorý je opísaný v armálese vychádza súčasný erb mesta Michalovce). Z tohto dôvodu sa mesto rozhodlo vydať publikáciu, ktorá by bola atraktívnym príspevkom k spomínanému výročiu.

Návrh na vydanie publikácie s pracovným názvom Michalovce na starých fotografiách bol schválený na zasadnutí mestského zastupiteľstva 23.2.2016. Po schválení sa v zmysle harmonogramu začalo s prácami na publikácii.

Publikácia pod názvom – Michalovce – čas v obrazoch bola vydaná v septembri 2018 a slávnostne bola uvedená do života na podujatí Michalovce Michalom a Michaelám.

1.5.4 Pomenovanie objektov po významných osobnostiach mesta

Garant: *Odbor komunikácie, marketingu a kultúry*

Začiatok realizácie – 2019

Predpokladom pre splnenie tejto úlohy je v prvom rade vytvoriť zoznam budov, ktoré by mohli byť pomenované po významných osobnostiach a rovnako tak pripraviť zoznam významných osobností mesta. V roku 2019 odbor komunikácie, marketingu a kultúry vypracuje zoznam budov a nehnuteľností vhodných na pomenovanie po významných osobnostiach mesta. Následne bude vypracovaný a vydaný knižne zoznam významných osobností mesta. Z uvedeného dôvodu bude potrebné zahrnúť do plánu edičnej činnosti na rok 2020 vydanie publikácie významných osobností mesta Michalovce.

V roku 2019 mesto v spolupráci so Zemplínskym múzeom pripravilo návrh pomenovania niektorých budov v meste:

- **Hvezdáreň** – pomenovať po maliarovi T. J. Moussonovi, ktorý tam mal ateliér ako **Moussonov dom**
- **Budova (Nám. osloboditeľov 25)** – historické pomenovanie **Groszov palác**
- **Futbalový štadión** – ako **Štadión Štefana Nadzama**

1.5.5 Vytvorenie makety michalovskej ortodoxnej synagógy

Garant: *Odbor informatizácie a grantov, Odbor komunikácie, marketingu a kultúry*

Vytvorenie miniatúry bývalej židovskej synagógy na Námestí osloboditeľov bolo súčasťou projektu *Non possumus obliviscere - Nesmieme zabudnúť!*, na ktorý Mesto získalo dotáciu z Ministerstva spravodlivosti SR. Hlavným cieľom projektu bolo priblížiť informácie o holokauste a udalostiach rokov 1939 - 1944 v Michalovciach širokej verejnosti, rôznorodými atraktívnymi formami šíriť informácie z histórie mesta, vyvolať diskusiu. Informovaním, výchovou a vzdelávaním predchádzať všetkým formám diskriminácie, rasizmu, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie. Mesto si uctilo pamiatku židovských obyvateľov mesta, ktorí zahynuli v koncentračných táboroch, aj prostredníctvom pamätníka holokaustu – bronzovej miniatúry vyobrazenia budovy bývalej židovskej synagógy v mierke 1:50 s nápismi v slovenskom, anglickom, hebrejskom jazyku a v Braillovom písme. Miniatúra bola umiestnená a slávnostne odhalená na Námestí osloboditeľov 8. septembra 2017.

1.5.6 Vytvorenie tematických balíčkov CR

Garant: *Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu*

V súčasnosti neexistujú balíčky cestovného ruchu, ktoré by vytvárala Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu (ZOOCR) ako celok. Vytvárajú ich však jednotliví členovia ZOOCR.

Príklady:

- Mesto Michalovce – „*Špacirki po varošu*“ a „*Špacirki na kaveju*“ - spoznávanie histórie spolu spojené s návštevou zaujímavých miest a odborným výkladom historika
- ThermalPark Širava – balíček s názvom „*Špacirki po okolí*“ - každý deň počas prázdnin výlet za spoznávaním histórie a prírodných krás nášho regiónu. Po skončení prehliadky možnosť bezplatného využitia služieb ThermalParku
- Hotel Glamour - balíček služieb v rámci podujatia Zemplín veterán rally

Členovia Zemplínskej oblastnej organizácie cestovného ruchu v roku 2018 zabezpečovali tematické balíčky pre návštevníkov destinácie, ktorými vytvorili ďalšie možnosti a kvalitu poskytovaných služieb, čím sa podporilo využitie ubytovacích a reštauračných kapacít v meste Michalovce, na Zemplínskej šírave a Vinianskom jazere.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu aj v ďalšom období bude podporovať svojich členov vo vytváraní tematických balíčkov cestovného ruchu, ktorými sa podporí rozvoj cestovného ruchu na dolnom Zemplíne, posilní sa postavenie odvetvia cestovného ruchu v národnom hospodárstve, zatraktívni sa región ako dovolenkový cieľ.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu vytvorila vlastný udržateľný produkt - balíček cestovného ruchu „*Kráčaj s rodinou dolným Zemplínom*“, ktorý bol určený pre rodiny

s deťmi, so zámerom rozšírenia spektra voľnočasových aktivít, prostredníctvom podpory identifikácie a rozpoznateľnosti dolného Zemplína. Každá rodina, ktorá sa zapojila do letnej súťaže so zámerom navštíviť top atraktivity, získala zdarma mapový podklad/sprievodcu atraktivít – skladačku, motivačné predmety pre deti a možnosť získania ďalších 20 hodnotných cien spojených s cestovným ruchom. Prínosom vytvorenia tematického balíčka bola prezentácia a spoznávanie dolného Zemplína priamo na konkrétnom mieste ako destinácie s obrovským historickým a prírodným potenciálom.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu v roku 2019 v spolupráci s Košice Regiún Turizmus koncom roka pripravili ponukový katalóg výletov a ponukových balíčkov pre návštevníkov, ktoré ponúkajú taktiež niektorí členovia oblastnej organizácie.

Príklady:

Čestný člen Zemplínskej oblastnej organizácie cestovného ruchu - Víno Verita pripravil zážitkový balíček „Biele miesto na vinárskej mape“ pre návštevníkov destinácie dolný Zemplín, ktorí v spojení s prehliadkou hradu Brekov a hradu nad obcou Vinné, mohli so sprievodcom zažiť prehliadku vinárstva a vinohradov, spojenú s degustáciou vín.

Thermal Šírava Spa Resort obohatil ponúkané možnosti pre turistov dolného Zemplína, ktorí sa ubytujú v ich hoteli, majú neobmedzený vstup do vodného sveta a wellness zóny, v spojení s návštevou dreveného kostolíka v Ruskej Bystrej (UNESCO), vinárskej oblasti Tokaj, s ochutnávkou vín v tufových pivniciach.

1.5.7 Fest dobré Michalovce – Tancujeme karičku a jeme holubky

Garant: Mestské kultúrne stredisko, Organizačný odbor

59. Zemplínske slávnosti pripravoval Organizačný výbor ZS zložený zo zástupcov Mesta Michalovce, MsKS, ZOS a Domu Matice slovenskej od začiatku roka 2018. Nakoľko sa 59. Zemplínske slávnosti oddelili od 49. Zemplínskeho jarmoku a prebiehali samostatne, organizačný výbor rozhodol, že Karička 2018 a prezentácia „holubkov“ ostane súčasťou 59. ročníka zemplínskych slávností, pretože by bolo kontraproduktívne organizovať samostatný festival. Každý z účastníkov, ktorý sa zaregistroval dostal stuhu Karička 2018, vo farbe výrobkov Karička, pretože syráreň Bel Slovensko a.s. bola našim partnerom. Na námestí v obrovskom kruhu tancovalo 504 tanečníkov, čím sme prekonal rekord z predchádzajúceho roka, kedy bolo na námestí v kruhu 355 tanečníkov. V roku 2019 sa Zemplínske slávnosti rozšíria na trojdňový festival, ktorý bude opäť zahŕňať Karičku a prezentáciu „holubkov“.

60. ročník folklórneho festivalu spevu a tanca – Zemplínskych slávností sa v roku 2019 stal trojdňovým sviatkom všetkých folkloristov. Počas troch dní na tribúne pred MsÚ predstavilo svoje spevy, tance, kroje a zvyky 30 domácich a zahraničných súborov a vyše 1100 účinkujúcich. Organizačný výbor koncipoval program tak, aby predstavil divákovi čo najviac folklórneho umenia, ktorého súčasťou bola aj Karička 2019. Do tancovania Karičky sa zapojilo rekordných 593 nielen účastníkov, ale aj návštevníkov Zemplínskych slávností. Organizačný výbor konštatoval, že ochutnávka holubkov sa postupne mení na ochutnávku domácich

koláčov a preto odporúčal zmeniť ochutnávku holubkov na rok 2020 na ochutnávku koláčov, ktorá malá lepší ohlas u návštevníkov a prináša zabudnuté recepty starých mám. Aj v roku 2019 organizátori rozdávali účastníkom stuhu Karička 2019 a partnerom bola Syräreň Bel a.s. Michalovce.

1.5.8 Michalovce Michalom a Michaelám (Dni Michalov)

Garant: Mestské kultúrne stredisko, Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Mesto Michalovce v spolupráci so súkromnou agentúrou a MsKS pripravilo aj v roku 2017 podujatie Dni Michalov – Michalovce Michalom a Michaelám. Konalo sa 29. - 30. septembra. Na dvojdňovom podujatí nechýbal bohatý program – moderátor Michal Hudák, Marián Čekovský, Kandráčovci, špeciálny program pre deti, gurmánske špeciality. Nechýbalo vyhlásenie najstaršieho a najmladšieho Michala a pokus o prekonanie rekordu v najväčšom počte Michalov a Michael na jednom mieste. Rekord sa nám podarilo prekonať. V Chemkostav aréne sa stretlo spolu 493 nositeľov mien Michal a Michaela. Organizátori spolupracovali so starostami okolitých obcí. Michalovia a Michaely z Michaloviec dostali pozvánku vo forme listu spolu so vstupenkou na podujatie. Na mieste ich potešilo originálne tričko.

V roku 2018 sa uskutočnil už ôsmy ročník podujatia Michalovce Michalom a Michaelám, ktoré organizuje Mesto Michalovce v spolupráci so súkromnou firmou a MsKS. V programe nielen pre Michalov a Michaely, ktorý moderoval už tradične Michal Hudák, vystúpili aj Kollárovci a legenda českej hudobnej scény Michal David. Prekonali sme rekord v počte nositeľiek mena Michaela na jednom mieste, keď sa ich tu stretlo 78. Na podujatí bola do života uvedená nová publikácia o meste, Michalovce – čas v obrazoch. Knihu predstavili a do života uviedli primátor mesta Viliam Zahorčák a jej zostavovateľ Vladimír Sekela. Autormi publikácie sú historici M. Molnár a M. Starjak. Michalovia a Michaely mali vstup do Chemkostav Arény zdarma a domov si odniesli tričko s logom akcie. Cieľom tohto podujatia je propagovať mesto a získavať čo najviac nositeľov mena Michal a Michaela nielen zo Zemplína, Slovenska ale aj zo zahraničia.

V roku 2019 sa deviaty ročník akcie Michalovce Michalom a Michaelám presúval zo septembrového termínu kvôli účinkujúcim na októbrový termín. Na koncerte venovanom Michalom a Michaelám vystúpil J. Laufer a Roxette revival. Kvôli zmene termínu sme už pokus o rekord, čo najviac Michalov a Michael nerealizovali.

1.5.9 Zriadenie turistického vláčika – Zemplínsky motoráčik

Garant: ZOOCR

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu sa snaží o rozvoj a podporu cestovného ruchu v destinácii dolný Zemplín. Dlhodobou ambíciou je zvýšiť atraktivnosť regiónu a pritiahnúť turistov všetkých cieľových skupín z primárnych a sekundárnych trhov aj formou

nových atraktivít, medzi ktoré malo byť zaradené aj zriadenie turistického vláčika pre potenciálnych návštevníkov.

Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu v roku 2018 ani v roku 2019 nedisponovala takým objemom finančných prostriedkov aby mohla obstaráť turistický vláčik, preto plánovala využiť možnosti výzvy, ktorou by sa zriadila nová atraktivita v destinácii. Doposiaľ však takáto výzva nebola vyhlásená.

Týmto projektovým zámerom sa Zemplínska oblastná organizácia cestovného ruchu bude naďalej zaoberať, aby tak zvýšila atraktivitu a kvalitu poskytovaných služieb pre návštevníkov regiónu. Vláčik by dal návštevníkom možnosť spoznávať Michalovce a okolie s odborným výkladom, s prepojením na Zemplínsku šíravu a Vinianske jazero, za účelom zabezpečenia kontinuálneho budovania imidžu, pozitívneho vnímania značky dolného Zemplína nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí.

1.5.10 Vytvorenie multimediálnych a audiovizuálnych sprievodcov

Garant: *Odbor informatizácie a grantov*

V rámci projektu SK-INFO-UA Inovatívne informačné produkty cezhraničnej spolupráce, financovanom z Nórskeho finančného mechanizmu a štátneho rozpočtu, vznikli multimediálni sprievodcovia (3 typy v 3 jazykových mutáciách – slovenskom, anglickom a ukrajinskom) a audiosprievodcovia (3 typy v 3 jazykových mutáciách – slovenskom, anglickom a ukrajinskom). Vznikli sprievodcovia s názvami: Spoznaj taje minulosti, Zaži život mesta, Objav miesta oddychu. Multimediálni sprievodcovia boli po realizácii grafických úprav pre tlač a doplnení QR kódov ku každej téme, vytlačené v skladanom formáte v zakladacom obale taktiež v troch verziách. Využívajú sa na propagáciu Mesta a regiónu. Tieto propagačné materiály boli vytlačené v náklade 2000 ks z každej verzie (spolu 18 000 ks).

Multimediálni sprievodcovia aj audiosprievodcovia sú prístupní na www.doplnozemplin.sk a www.michalovce.sk.

1.5.11 Nadviazanie spolupráce s mestami na Slovensku

Garant: *Organizačný odbor*

Mesto Michalovce má osem zahraničných partnerských miest a jedno slovenské, ktorými sú: Vyškov, Vila-real, Jaroslaw, Užhorod, Kavarna, Sátoraljaújhely, Pančevo, Cognac a Liptovský Mikuláš.

Vzhľadom na skutočnosť, že do roku 2016 Mesto nemalo nadviazanú spoluprácu so žiadnym slovenským mestom, v apríli 2016 začali prebiehať rokovania medzi primátormi miest Michalovce a Liptovský Mikuláš. Dôvodom nadviazania spolupráce je rozvíjať aktivity medzi mestom Liptovský Mikuláš, ktoré je centrom zimného turizmu na Slovensku a Michalovcami, ktoré sú zase centrom letného turizmu, a to v oblastiach vzdelávania, kultúry a športu, miestneho a regionálneho rozvoja, prírodného prostredia a ekológie, cestovného ruchu

a propagácie, činnosti samosprávnych orgánov a vo všetkých oblastiach, kde to bude potrebné.

Po týchto stretnutiach, mestské zastupiteľstvá oboch miest schválili navrhovanú spoluprácu. Oficiálne podpísanie dohody o spolupráci sa uskutočnilo na pôde mesta Michalovce počas slávnostného otvorenia Zemplínskeho jarmoku 19. 8. 2016.

Od tohto času sa uskutočnili vzájomné návštevy delegácií na podujatiach oboch miest, kultúrne vystúpenia umeleckých telies - vystúpenie FS Zemplín na fašiangových slávnostiach v Liptovskom Mikuláši, speváckej skupiny Hnojňane z Mihaľovec počas Mikulášskeho jarmok, či športové aktivity - Futbalový turnaj partnerských miest pri príležitosti osláv oslobodenia mesta Michalovce.

V Liptovskom Mikuláši sa uskutočnil workshop k cestovnému ruchu, ktorý značne obohatil poznatky a skúsenosti zástupcov Mesta Michalovce týkajúce sa rozvoja cestovného ruchu v Michalovciach a regióne dolný Zemplín.

V roku 2018 bola plánovaná vzájomná výmena expozícií Zemplínskeho múzea v Michalovciach a Múzea Janka Kráľa v Liptovskom Mikuláši. Z dôvodu rekonštrukcie Zemplínskeho múzea sa výstava v Michalovciach neuskutočnila. Rovnako sa neuskutočnila ani výstava v Liptovskom Mikuláši.

Projektové zámery v sociálnej oblasti

Špecifický cieľ 2.1 Rozvoj sociálnych služieb pre seniorov a odkázaných obyvateľov

2.1.1 Podpora domácej opatrovateľskej služby

Garant: Odbor sociálnych vecí

Mesto Michalovce poskytuje pre svojich občanov sociálnu službu – terénnu opatrovateľskú službu – dlhodobo, už od roku 2003. Na pôde samosprávy je táto služba vnímaná ako prioritná.

Veľký prínos pre rozvoj, dostupnosť a kvalitu tejto sociálnej služby znamenal fakt, že štát sa rozhodol od roku 2016 finančne prispievať zo svojho rozpočtu na výkon tejto terénnej služby mestám a obciam. Mesto Michalovce sa do národného projektu Podpora opatrovateľskej služby (NP POS) zapojilo od 1.2.2016, projekt bol ukončený 30.4.2018.

Počas roka 2016 bolo v rámci projektu zamestnaných v priemere 106 opatrovateľov. Služba bola mesačne poskytovaná v priemere 119 prijímateľom. Mesto, ako zamestnávateľ, získalo externé zdroje v rámci Národného projektu opatrovateľskej služby (NP POS) na úhradu miezd od 1.2.2016 pre 45 plných úväzkov (refundácia nákladov na mzdy vo výške 507,00 eur/plný úväzok). V roku 2017 boli finančné prostriedky z projektu využité v priemere pre 48 zamestnancov opatrovateľskej služby v prepočte na 1 mesiac. V roku 2018, kedy projekt končil, boli finančné prostriedky využité na úhradu miezd a odvodov pre 49 zamestnancov OS/mesiac.

Do projektu mohli byť zapojení len zamestnanci, ktorí nie sú s prijímateľom sociálnej služby v príbuzenskom vzťahu, resp. nebývajú s ním na spoločnej adrese.

Počas roka 2018 boli začaté pre domácu opatrovateľskú službu prípravy na nový projekt, ktorý začal 1.1.2019. Tento projekt je riešený dopytovou formou. Do projektu je prihlásených 25 plných úväzkov (7,5 hodín/deň) a 17 polovičných úväzkov (3,75 hodín/deň). Projekt bude trvať od 1.1.2019 - 28.2.2021. Mesto z projektu má získať cca 500 000 € za celú dobu trvania projektu. Finančné prostriedky sú určené na mzdy a odvody do fondov SP a ZP.

Za obdobie rokov 2016-2019 boli celkovo na úhradu výdavkov OS čerpané finančné prostriedky uvedené v tabuľke:

rok	Priem. počet klientov/mes.	Priem. počet zamestnancov/mes	Celkové výdavky OS v €	Z toho úhrada v €		
				mesto	NP POS	klienti
2016	121	97	466 718	160 804	180 623	125 291
2017	119	90	480 627	124 149	238 658	117 820
2018	111	78	524 424	296 813	117 560	110 052
2019	104	77	574 155	391 848	76 158	106 149
Spolu	114	86	2 045 924	973 614	612 999	459 312

Tabuľka výdavkov v percentuálnom vyjadrení:

rok	Celkové výdavky OS v €	Z toho úhrada v %		
		mesto	NP POS	klienti
2016	466 718	34,45	38,70	26,85
2017	480 627	25,83	49,66	24,51
2018	524 424	56,60	22,42	20,99
2019	574 155	68,25	13,26	18,49
Spolu	2 045 924	47,59	29,96	22,45

Počas roka 2019 bolo, na základe žiadosti o posúdenie odkázanosti na opatrovateľskú službu, posúdených 58 občanov mesta, ktorým bolo vydané Rozhodnutie o odkázanosti na túto sociálnu službu. Posúdeným s odkázanosťou v stupni II – VI, ktorí žiadosťou o zabezpečenie poskytovania sociálnej služby požiadali o jej poskytovanie, bola služba poskytnutá. Celkovo v roku 2019 požiadalo o túto sociálnu službu 41 občanov mesta a všetkým bola služba aj poskytnutá. V priebehu roku 2019 bola celkom služba poskytnutá pre 147 občanov mesta Michalovce.

2.1.2 Zriadenie nového denného centra pre seniorov – rozvoj činnosti denných centier

Garant: Odbor sociálnych vecí

Nové denné centrum bolo zriadené v mestskom objekte Domu služieb na Námestí osloboditeľov. V závere roka 2017 a v januári 2018 sa stavebne upravili nebytové priestory v tomto objekte, keď na predmetnú prípravu priestorov sa preinvestovalo cca 5 500 € z vlastných zdrojov: oprava a údržba elektroinštalácie, inštalácia nových svietidiel, kompletne vymaľovanie priestorov, výmena kuchynskej linky, kúpa nového kancelárskeho nábytku. Dňa 1.4.2018 bola zaregistrovaná v Registri poskytovateľov sociálnych služieb na KSK nová ambulantná sociálna služba: Denné centrum s miestom poskytovania služby na adrese Námestie osloboditeľov 1041 v Michalovciach.

V priebehu roka 2019 mesto úspešne presťahovalo Denné centrum č. 2 Stráňany do nových zrekonštruovaných priestorov v objekte Základnej školy na Ul. školskej. Mesto vynaložilo z vlastného rozpočtu na úpravu predmetných priestorov z kapitálových výdavkov sumu 42 000 €. Mesto uhradilo aj finančnú čiastku vo výške 6 885 € z prevádzkových nákladov, ktoré boli použité na nákup: novej kuchynskej linky s vybavením, el. sporáka, digestoru, chladničky a 2 ks skriň. Do spoločenskej miestnosti bolo zakúpených 20 nových stoličiek. Do kancelárie vedúceho DC bol zakúpený nový počítač a v celom klube boli namontované žalúzie na okná. Ku koncu roka 2019 sa zrealizovala výroba a montáž zábradlia a krycej striešky nad vstupom do denného centra. K novovybudovanému vstupu do DC bol zhotovený betónový príjazdový chodník.

2.1.3 Zriadenie knižnice v Michalovskom domove seniorov

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

V Michalovskom domove seniorov (ďalej len „MDS“) bola zriadená knižnica. Na zariaďovaní interiéru a vytváraní knižničného fondu participovalo Občianske združenie Ekopatria a obyvatelia nášho mesta.

Projekt Zriadenie knižnice v Michalovskom domove seniorov bol v roku 2017 ukončený, knižnica bola hmotným majetkom (policový regál, koberec, kreslá, konferenčný stôl) a knižnými titulmi dostatočne vybavená.

2.1.4 Zriadenie Reminiscenčnej miestnosti v MDS

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

V roku 2017 sa na zriadenie reminiscenčnej miestnosti v Michalovskom domove seniorov nevynaložili žiadne finančné prostriedky.

V roku 2018 MDS vyčlenil vhodný priestor na predmetný projekt. Do reminiscenčnej miestnosti boli zakúpené:

- vitrína 1 ks, jedálenské stoličky 4 ks, jedálenský stôl 1 ks, kreslo 1 ks, stojacie hodiny 1 ks, komoda 1 ks, obraz 1 ks, lampa 1 ks (cena za 1ks 1480 €)
- závesový materiál 1 ks, uchyťová šnúra 2 ks, hák vývesný 2 ks, spojka 1 ks, (cena za 1 ks 248,83 €).

Projekt zriadenie reminiscenčnej miestnosti v MDS bol v roku 2018 ukončený.

2.1.5 Vytvorenie a realizácia projektu Solidarita medzi generáciami

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

Zámerom projektu je podporovať aktívne starnutie vo všetkých oblastiach života, od pracovnej oblasti, cez činnosti v rámci spoločenstva a rodiny, až po schopnosť zachovať si počas starnutia zdravie a nezávislosť, čo by malo tvoriť základ solidarity medzi generáciami.

V rámci projektu v roku 2017 MDS spolupracoval s deťmi z materských škôl, žiakmi základných a stredných škôl.

Realizované aktivity v rámci projektu Solidarita medzi generáciami v roku 2017:

- deti zo IV. Materske školy Michalovce darovali ručne vyrobené pozdravy,
- žiaci VIII. Základnej školy sa zapojili do ručných prác - paličkovania s klientmi MDS,
- žiaci zo Základnej umeleckej školy v Michalovciach pripravili prednesy básní a zaspievali ľudové piesne, zahrli hru na akordeóne a klavíri,
- žiaci zo súboru Slniečko pri Základnej škole T. Moussona v Michalovciach pripravili tanečné vystúpenie,
- žiaci II. Základnej školy pripravili tanečné vystúpenie,

- zbor žiakov Cirkevnej základnej školy sv. Michala v Michalovciach spieval cirkevné piesne za hudobného sprievodu žiakov,
- študenti Strednej odbornej školy svätého Cyrila a Metoda Michalovce pripravili krátky program v podobe piesní a prednesu básní,
- spevácky súbor Magnólia sa predstavil s pásmom piesní.

Projekt bol financovaný z vlastných zdrojov.

V roku 2018 MDS navštívili:

- deti zo IV. Materskej školy v Michalovciach,
- deti zo súboru Slniečko pri Základnej škole T. J. Moussona v Michalovciach,
- žiaci zo Základnej školy Budkovce,
- žiaci II. Základnej školy v Michalovciach,
- žiaci zo Základnej umeleckej školy v Michalovciach,
- žiaci zo VII. Základnej školy v Michalovciach,
- žiaci z VIII. Základnej školy v Michalovciach,
- študenti Vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety v Michalovciach,
- študenti zo Strednej odbornej školy sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach,
- študenti Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach.

Všetci sa podieľali na kultúrnych programoch. Pre seniorov si pripravili prednes básní, piesní, tance, hry na hudobných nástrojoch.

Projekt bol financovaný z vlastných zdrojov.

V roku 2019 Michalovský Domov Seniorov navštívili:

- deti z Materskej školy na Ul. Školskej v Michalovciach
- žiaci súboru Slniečko pri Základnej škole T. J. Moussona v Michalovciach
- žiaci Základnej umeleckej školy v Michalovciach
- žiaci Súkromnej základnej umeleckej školy Jurošík
- žiaci *Cirkevnej základnej školy sv. Michala v Michalovciach*
- žiaci *Základnej školy s materskou školou Zalužice*
- žiaci zo Základnej školy na Ul. Jána Švermu v Michalovciach
- žiaci zo Základnej školy na Ul. Okružnej v Michalovciach
- žiaci zo Základnej školy na Ul. kpt. Nálepku v Michalovciach
- študenti Gymnázia Pavla Horova v Michalovciach
- študenti Strednej odbornej školy svätého Cyrila a Metoda Michalovce
- študenti Vysokej školy zdravotníctva asociálnej práce sv. Alžbety v Michalovciach

Všetci sa podieľali na kultúrnych programoch v rámci Medzinárodného dňa žien, Dňa matiek, Mesiaca úcty k starším, Vianoc a i.

Projekt bol financovaný z vlastných zdrojov.

2.1.6 Vybudovanie výťahu v budove MsÚ

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2018 bola zrealizovaná šikmá schodisková plošina v priestoroch hlavného schodiska budovy mestského úradu.

2.1.7 Nainštalovanie zariadenia pre ľudí so sluchovými poruchami v budove MsKS

Garant: Mestské kultúrne stredisko

Mestské kultúrne stredisko je jedným z mála kultúrnych zariadení na území mesta, ktoré postupne vytvára vhodné podmienky pre pohyb hendikepovaných ľudí (bezbariérové vstupy do budovy MsKS a k výťahu, špeciálne upravené sociálne zariadenie).

Z dôvodu komplexnej debarierizácie sa začala používať aj indukčná slučka, ktorej cieľom je uľahčiť sluchovo–postihnutým ľuďom príjem zvukových informácií a zlepšiť ich zrozumiteľnosť. MsKS oslovilo firmy špecializujúce sa na tieto služby. Najlepšiu ponuku predložila firma AudioCare – služby pre sluchovo postihnutých, ktorá dodala a nainštalovala indukčnú slučku a indukčný prijímač do veľkej sály MsKS koncom júla 2017. Tento priestor bol následne označený dohodnutým grafickým symbolom. Inštaláciou boli vytvorené podmienky pre rovnosť príležitostí a rovnaký prístup k poskytovaným službám pre hendikepovaných návštevníkov MsKS.

2.1.8 Zriadenie krízovej pomoci poskytovanej prostredníctvom telekomunikačných technológií

Garant: Odbor sociálnych vecí

Začiatok realizácie – 2020

Projektový zámer bude realizovaný v prípade, že na uvedený cieľ bude možné získať externé zdroje. Prípadnú pomoc pri riešení krízových situácií v živote občanov mesta budú však naďalej poskytovať odborní sociálni pracovníci mesta v rámci sociálneho poradenstva resp. dispečing mestskej polície.

2.1.9 Náramky prvej pomoci

Garant: Riaditeľ Michalovského domova seniorov

Cieľom tohto projektu je eliminovať bezpečnostné riziká, ktoré klientom prinášajú ich zdravotné postihnutia. Zabezpečuje sa tak sebestačnosť a nezávislosť klientov v MDS a znižuje sa počet hospitalizácií v zdravotníckych zariadeniach.

V roku 2016 boli zakúpené: prenosný prijímač správ TREX, 2 ks REPO + rádiový opakovač so zvýšeným dosahom, nabíjacia kolíska pre TREX, 10 ks prenosných tiesňových vysieláčov ATOM a 2 ks tiesňového tlačidla s detektorom pádu FALL.

V roku 2017 neboli ďalšie náramky prvej pomoci zakúpené. V súčasnosti sú náramky prvej pomoci používané na prízemí a na 1. poschodí zariadenia, kde je postačujúci dosah signálu k zdravotnému personálu.

V roku 2018 v zakúpení náramkov prvej pomoci MDS nepokračovalo z dôvodu, že náramky majú limitovaný dosah signálu. V šírení signálu bráni plechové stropné obloženie.

2.1.10 Vybudovanie špecializovaného zariadenia (služby pre FO so stupňom odkázanosti najmenej V.)

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie – 2019

K realizácii pristúpi Mesto v prípade, že na tento projektový zámer bude možné získať externé zdroje.

V meste Michalovce v súčasnosti prevádzkuje špecializované zariadenie neverejný poskytovateľ sociálnych služieb Občianske združenie Teresa Benedicta. V letných mesiacoch r. 2020 tento poskytovateľ sociálnych služieb ukončil rekonštrukciu stávajúceho špecializovaného zariadenia s tým, že rozšíril lôžkovú kapacitu z 19 lôžok na 43 lôžok. Rozšírenie lôžkovej kapacity je zaregistrované v Registri poskytovateľov sociálnych služieb na Úrade KSK a tým je toto pobytové zariadenie už aj prevádzkyschopné. Mesto Michalovce vníma rozšírenie lôžkovej kapacity v špecializovanom zariadení v pôsobnosti OZ Teresa Benedicta pre svoje potreby za postačujúce.

2.1.11 Aktivizovanie dobrovoľníctva – ako služby medzi širokou verejnosťou

Garant: Odbor sociálnych vecí

Mesto Michalovce získalo významné celoslovenské ocenenie v oblasti dobrovoľníctva za rok 2017. Konkrétne išlo o ocenenie Dobrovoľník roka 2017 v kategórii „Mesto/obec priateľské k dobrovoľníctvu“, ktoré organizuje a udeľuje Národné dobrovoľnícke centrum – CARDO. Cena bola udelená za vytváranie podmienok pre fungovanie denných centier seniorov a za dosiahnutý progres pri rozvíjaní dobrovoľníctva v meste Michalovce, za organizáciu workshopov a podporu systematickej práce v oblasti dobrovoľníctva.

V roku 2018 sa mesto Michalovce úspešne zapojilo do firemného dobrovoľníctva organizovaného Nadáciou Pontis. Ide o najväčšie stredoeurópske podujatie firemného dobrovoľníctva organizované na území Slovenskej republiky, ktorého názov je „Naše mesto“: každý rok počas dvoch dní v mesiaci júni (v roku 2018 to bol 8. a 9. jún) dobrovoľníci zo zapojených firiem pomáhajú pri desiatkach rôznych aktivít: napr. skrášľovanie verejných priestorov, parkov, detských ihrísk, areálov škôl a škôlok resp. venujú sa seniorom či zdravotne postihnutým ľuďom.

V roku 2018 sa cca 130 firemných dobrovoľníkov v meste Michalovce zapojilo do dobrovoľníckych aktivít na území mesta:

- maľovanie oplotenia areálu mestských detských jaslí na Markušovej ulici,

- maľovanie plota a úprava jazierka v priestoroch Materskej školy na Školskej ulici na Stráňanoch,
- náter plota, detského ihriska, revitalizácia zelene v Materskej škole na Komenského ulici,
- organizácia skupinového výletu do Michalovskej hvezdárne pre deti z MRK v rámci aktivít Komunitného centra,
- výsadba parkovej a izolačnej zelene v Parku Mieru na Ul. kpt. Nálepku,
- doprovod a asistencia pre klientov Michalovského domova seniorov spojená s opekačkou.

Tejto dobrovoľníckej aktivite sa zúčastnili zamestnanci – dobrovoľníci z nasledovných firiem: Syrárň BELL a.s., závod Michalovce, Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, Farmaceutická firma MERCK a.s., BSH Drives and Pumps, Východoslovenská vodárenská spoločnosť závod Michalovce, Mestský úrad v Michalovciach, Služby Mesta Michalovce s.r.o., Tesco Michalovce, Tatra banka pobočka Michalovce.

V mesiaci septembri 2018 sa Mesto úspešne zapojilo aj do dobrovoľníckych aktivít organizovaných Košickým samosprávnym krajom v rámci celoslovenskej akcie „Týždeň dobrovoľníctva“. V termíne od 14.9. do 26.9.2018 Mesto pripravilo nasledovné dobrovoľnícke aktivity:

- maľovanie oplotenia na Komunitnom centre v lokalite Angi mlyn
- úprava areálu, estetizácia prostredia a maľovanie oplotenia v detských jasliach na Markušovej ulici,
- maľovanie oplotenia a skrášľovanie záhradky v MŠ na Školskej ulici,
- tvorivé dielne, rozhovory s klientmi MDS na Hollého ulici,
- maľovanie oplotenia mestského cintorína na Kollárovej ulici

Tejto dobrovoľníckej aktivite sa zúčastnili zamestnanci – dobrovoľníci predovšetkým z mestského úradu, z Technických a záhradníckych služieb mesta Michalovce, dôchodcovia z mestských denných centier a študenti z Gymnázia P. Horova. Spolu sa týchto aktivít zúčastnilo cez 150 dobrovoľníkov.

V roku 2019 sa mesto Michalovce opätovne zapojilo do celoslovenskej dobrovoľníckej akcie určenej pre firemných dobrovoľníkov „Naše Mesto“.

Celkom 226 firemných dobrovoľníkov sa v meste Michalovce zapojilo do dobrovoľníckych aktivít:

- maľovanie plota v mestských detských jasliach na Ul. Š. Markuša
- estetizácia externého areálu Komunitného centra na Ul. mlynskej
- maľovanie plota a obnova náterov na prvkoch detského ihriska v MŠ na Ul. leningradskej a na Ul. masarykovej
- náter oplotenia na cintoríne v Topoľanoch na Ul. letnej,
- natieranie železného oplotenia v Parku Mieru
- náter oplotenia v objekte Sýpka
- asistencia pri denných aktivitách u klientov Michalovského domova seniorov (kreatívne dielne – quilling, posedenie pri spoločenských hrách, návšteva cukrárne,

čítanie kníh a počúvanie audiokníh na bytových jednotkách, organizácia opekačky v altánku zariadenia)

Dobrovoľníckej aktivity „Naše Mesto“ sa zúčastnili firemní dobrovoľníci z nasledovných závodov: Syrárreň Bell a.s., Technické a záhradnícke služby mesta Michalovce, BSH Drives and Pumps, Východoslovenská vodárenská spoločnosť závod Michalovce, Tesco Michalovce, Convatec Michalovce, Mestský úrad v Michalovciach, Vysoká škola sv. Alžbety pobočka Michalovce.

V období od 16.9. – 22.9.2019 sa Mesto úspešne zapojilo do dobrovoľníckej aktivity organizovanej Dobrovoľníckym centrom Košického kraja v rámci celoslovenskej akcie „Týždeň dobrovoľníctva“. Išlo o nasledovné dobrovoľnícke aktivity:

- maľovanie oplotenia Materskej školy na Vajanského ulici
- výroba dekoračných mydielok v Komunitnom centre na Ul. mlynskej
- náter oplotenia objektu Malometrážnych bytov na Ul. obrancov mieru
- náter oplotenia detských jaslí na Markušovej ulici

Predmetnej dobrovoľníckej aktivity sa zúčastnili dobrovoľníci z nasledovných inštitúcií: Mestský úrad v Michalovciach, seniori z denných centier, študenti z Gymnázia P. Horova a zo Strednej školy obchodu a služieb, študenti z Vysokej školy sv. Alžbety pobočka Michalovce.

Mesto Michalovce sa v roku 2019 prvýkrát zapojilo do osláv Gving Tuesday – sviatku dobrých skutkov, darovania a štedrosti. Tento charitatívny sviatok sa oslavuje prvý utorok v mesiaci decembri každého kalendárneho roku. Je to odpoveď - revolta ľudí, ktorý takýmto spôsobom reagujú na nákupné šialenstvo Black Friday a ich odpoveďou je pravý opak, keď Giving Tuesday je dňom nezištnej pomoci druhým. Jedinečným spôsobom spája rôzne skupiny ľudí – neziskové organizácie, občianske združenia, firmy, rodiny aj jednotlivcov a povzbudzuje ich k prejavom štedrosti. Zamestnanci Mestského úradu v Michalovciach a zamestnanci organizácii v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Michalovce boli oslovení klientami Komunitného centra v Michalovciach o finančný príspevok na prípravu vianočnej kapustnice pre marginalizované skupiny občanov v meste. Klienti komunitného centra obdarovali každého finančného darcu vlastnoručne vyrobenými vianočnými sviečkami. Organizátori podujatia zaznamenali veľmi pekný výsledok v svojom snažení: vyzbierali finančnú čiastku vo výške 657,83 €, z ktorej pripravili 400 porcií chutnej vianočnej kapustnice pre občanov rómskej lokality Angi Mlyn a zakúpili 52 párov zimných ponožiek pre klientov do provizórneho stanu pre ľudí bez prístrešia.

V závere roka 2019 mesto Michalovce získalo krajské ocenenie „Srdce na dlani“ ako Dobrovoľník roka 2019 v rámci Krajského oceňovania dobrovoľníckych skutkov „za mimoriadne nasadenie pri vykonávaní dobrovoľníckych činností, ktoré významným spôsobom prispeli k zmene života jednotlivcov alebo skupiny v roku 2019“. Toto ocenenie si zástupcovia Mesta prebrali dňa 28. novembra 2019 v Redute v Spišskej Novej Vsi.

Špecifický cieľ 2.2 Rozvoj sociálnych služieb pre sociálne slabšie skupiny obyvateľstva

2.2.1 Vybudovanie centra osobnej hygieny

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov*

Priestory centra osobnej hygieny sú stavebne ukončené a skolaudované. Sú súčasťou objektu Komunitného centra, ktoré je postavené v lokalite Angi Mlyn. V stredisku osobnej hygieny sa utvárajú podmienky na vykonávanie nevyhnutnej základnej osobnej hygieny pre fyzické osoby, ktoré nemajú zabezpečené nevyhnutné životné podmienky pre uspokojovanie základných životných potrieb.

Mesto Michalovce začalo poskytovať novú službu v sociálnej oblasti mesta od 1.8.2019. Jedná sa o Krízové stredisko osobnej hygieny (KSOH). Táto služba nie je sociálnou službou, je to služba, ktorú poslanci mesta odobrili a schválili ako dobrovoľnú výpomoc z rozpočtu mesta. KSOH slúži pre marginalizované skupiny občanov mesta Michalovce:

Ide predovšetkým o občanov bez prístrešia, občanov po návrate z výkonu trestu, poberateľov pomoci v hmotnej núdzi, ľudí závislých na alkohole a drogách, ide o ľudí s ťažkým zdravotným postihnutím, dôchodcov, týrané ženy a opustené matky s deťmi.

KSOH je zriadená priamo v objekte Komunitného centra na Ul. mlynskej. Stavebne sa realizovalo súčasne s výstavbou KC. Náklady na realizáciu strediska predstavovali sumu cca 16 000 € a boli mestu poskytnuté z externých európskych zdrojov.

Charakter služby je nízkoprahový to znamená, že táto služba je ľahko dostupná, bez zbytočných obmedzení. Táto ľahká dostupnosť je myslená všestranne, teda aj pri stanovení cenovej hladiny za jednotlivé úkony v stredisku.

2.2.2 Podpora rozvoja Sociálnej rehabilitácie

Garant: *Riaditeľ Michalovského domova seniorov*

Sociálna rehabilitácia sa v MDS vykonáva v zmysle zákona č. 448/2008 o sociálnych službách. Cieľom zamestnancov MDS je prispieť k zabezpečeniu dôstojného a naplneného života klientov, podporiť ich sebestačnosť, samostatnosť, nezávislosť, a to nácvikom a rozvojom zručností, aktivizovaním ich schopností a posilňovaním návykov pri sebaobsluže a pri základných sociálnych aktivitách. K dosiahnutiu obnovy či rozvoju jemnej motoriky, nácviku pravidelnej domácej činnosti a pravidelného režimu, prejaveniu kreativity, osvojeniu si nových zručností zamestnanci využívajú rôzne pomôcky.

Pre podporu sociálnej rehabilitácie klientov MDS v roku 2017 boli zakúpené nasledovné pomôcky:

- servírovacie stolíky 10 ks (cena spolu 602,80 €),
- fixačný pás 1 ks (cena za 1 ks 75 €).

U imobilných a ťažko mobilných klientov sa zlepšila sebestačnosť v oblasti prijímania potravy tým, že servírovacie stolíky sú v blízkosti ich lôžka. Zafixovaním klienta fixačným pásom sa zvýšila jeho bezpečnosť a klient mohol sám zotrvať v kresle bez rizika pádu.

V roku 2018 boli zakúpené:

- zdravotné kreslá 10 ks (cena spolu 1285,40 €),
- stolík lôžkový 1 ks (cena za 1 ks 60,28 €),
- sedačky na vaňu 11 ks (cena spolu 337,92 €).

V roku 2019 sme v rámci sociálnej rehabilitácie zakúpili:

- 6 ks elektrických polohovateľných postelí v celkovej hodnote 5 340,-- €
- 5 ks lôžkových stolíkov v celkovej hodnote 301,40 €
- 10 ks antidekubitných matracov v celkovej hodnote 2 748,-- €
- tkáčske krosná v hodnote 1 304,- €

2.2.3 Zriadenie komunitného centra

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov, Odbor sociálnych vecí

Komunitné centrum – ako sociálna služba - začalo svoju činnosť od 1.9.2017, jeho prevádzkovateľom je Mesto Michalovce. Komunitné centrum je financované z externých zdrojov (financie zo ŠR) a z vlastných finančných zdrojov Mesta. Prevádzka Komunitného centra v meste Michalovce začala v septembri 2017 dočasne v prechodných priestoroch, v detašovanom pracovisku III. Základnej školy na Ul. mlynskej. Mesto zamestnalo 3 komunitných odborných pracovníkov.

V máji 2018 Mesto ukončilo výstavbu nového objektu Komunitného centra (KC) v lokalite Angi Mlyn, kam sa po presťahovaní presunul výkon činnosti komunitných pracovníkov od 1.7.2018.

Komunitné centrum (ďalej KC) bolo postavené na základe zapojenia sa Mesta Michalovce do Národného projektu Komunitné centrá v mestách a obciach s prítomnosťou MRK - 1.fáza. Na výstavbu KC, vrátane jeho vybavenia, získalo Mesto NFP vo výške 107 593,20 eur z Operačného programu Ľudské zdroje prostredníctvom ERDF fondu EÚ. Spolufinancovanie Mesta predstavovalo 18 274,44 eur.

Výraznou mierou sa tak zlepšili pracovné podmienky komunitných pracovníkov.

Nové priestory Komunitného centra pozostávajú zo siedmich zateplených kontajnerov združených do jedného jednopodlažného objektu. Dispozičné riešenie objektu pozostáva zo vstupnej chodby, miestnosti pre skupinové aktivity s kuchynkou pre praktickú výuku, kancelárie, hygienických zariadení pre klientov, hygienického zariadenia pre zamestnancov, strediska osobnej hygieny. Vybudovaním nových priestorov KC Mesto vytvorilo podmienky pre efektívnejšiu a kvalitnejšiu prácu pre komunitných pracovníkov a prijímateľov tejto sociálnej služby.

Pracovníci komunitného centra od začiatku svojej činnosti prispievajú k:

- zlepšovaniu sociálnej situácie jednotlivcov, rodín a vylúčených spoločností
- prevencii sociálno – patologických javov
- podpore efektívneho riešenia konfliktov a napätí v komunite
- podpore záujmovej činnosti a zmysluplného trávenia voľného času
- podpore vzdelávania detí a mládeže
- podpore iniciatív obyvateľov v oblasti zdravého a čistého životného prostredia, realizácii zdravotnej osvetly.

Komunitní pracovníci v Komunitnom centre za rok 2018 evidovali:

- návštevnosť KC pri záujmových aktivitách 2 062 klientov
- návštevnosť KC pri príprave na školské vyučovanie 1 073 klientov
- návštevnosť na preventívnych aktivitách 141 klientov
- poskytnuté základné sociálne poradenstvo pre 30 klientov
- poskytnuté špeciálne poradenstvo pre 48 klientov

Komunitné centrum od 01.11.2019 priebežne nadviazalo na I. fázu projektu II. fázou národného projektu Komunitných služieb v mestách a obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit, ktoré má trvať do 31.12.2021.

Za rok 2019 pracovníci Komunitného centra evidovali :

211 skupinových aktivít pri príprave na školské vyučovanie s 515 klientmi,
22 skupinových preventívnych aktivít so 171 klientmi,
195 skupinových záujmových aktivít so 619 klientmi,
25 komunitných aktivít , ktorých sa zúčastnilo 1513 klientov.

Za rok 2019 komunitní pracovníci podali 124 x základné poradenstvo pre 122 klientov, 79 x špeciálne poradenstvo pre 71 klientov a poradenstvo pre právom chránených 28 x pre 28 klientov.

2.2.4 Terénna sociálna práca a komunitná práca priamo v komunitách

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov

Terénna sociálna práca s marginalizovanou rómskou komunitou na území mesta sa uskutočňuje nepretržite od roku 2009. Od ukončenia Národného projektu Mlin II v decembri 2015, zamestnávalo Mesto na pozícii terénneho sociálneho pracovníka (TSP) dvoch zamestnancov z vlastných finančných zdrojov. Od 1. augusta 2017 mesto úspešne začalo nový projekt: „Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit“. Od tohto dátumu zamestnáva šesť terénnych sociálnych pracovníkov. Výška schváleného NFP je formou 100% refundácie úväzkov v celkovej mesačnej výške 5 591,31 €.

Najčastejšie oblasti výkonu práce terénnych sociálnych pracovníkov sú sociálno - patologické javy: zanedbávanie starostlivosti o maloleté deti, predchádzanie ohrozovania mravnej výchovy mládeže, spolupráca s pracovníkmi *SPODaSK* pri riešení sociálno - patologických javov, financie a hospodárenie: riešenie exekúcií, pomoc pri ustrážení dodržania termínu

splátok, poskytovanie sociálneho poradenstva v oblasti financií, sociálne zabezpečenie: sociálne poradenstvo pri vybavovaní ŤZP, rodinných dávok, rodičovských príspevkov a pomoc pri získaní slovenských rodných listov, zisťovanie podmienok v rodinách pre prípadný pobyt detí z DD počas sviatkov a prázdnin, zamestnanosť: vyhľadávanie voľných pracovných miest, zasielanie žiadostí o prijatie do zamestnania, zdravie: návštevy v rodinách, v ktorých sa vyskytli problémy so zabezpečením zdravotnej starostlivosti pre maloleté deti, elektronická registrácia klientov na stránke zdravotných poisťovní. Okrem poskytovania sociálnej pomoci klientom v kancelárii TSP a TP je priebežne vykonávané zisťovanie potrieb občanov v teréne a informovanie o obsahu sociálnej pomoci poskytovanej TSP a TP.

Terénni sociálni pracovníci v Kancelárii TSP a TP za rok 2018 v lokalite Angi Mlyn evidovali:

- celkový počet intervencií za rok 2018: 3 826 intervencií
- celkový počet obslužených klientov za rok 2018: 2 799 klientov

Tento projekt bude ukončený 31.10.2019.

Okrem poskytovania sociálnej pomoci klientom v kancelárii TSP a TP je priebežne vykonávané zisťovanie potrieb občanov v teréne a informovanie o obsahu sociálnej pomoci poskytovanej TSP a TP.

Mesto bolo úspešné aj v projekte zriadenia Miestnej občianskej poriadkovej služby, ktorá bude pôsobiť najmä v lokalite Ulice mlynskej. Predpokladáme, že pôsobením občianskej poriadkovej služby v synergickom pôsobení komunitných pracovníkov a terénnych pracovníkov dôjde k výraznej zmene v správaní obyvateľov lokality, k zníženiu protiprávných deliktov a protispoločenských javov. Výška získaného NFP na 12 členov MOPS počas 24 mesiacov je v celkovej výške 279 718,79 €, spolufinancovanie mesta 14 722,04 €.

Terénni sociálni pracovníci v kancelárii TSP a TP Michalovce za rok 2019 v lokalite Angi Mlyn evidovali:

- celkový počet intervencií za rok 2019: 4481
- celkový počet obslužených klientov za rok 2019: 2177 klientov

Dňa 30.10.2019 došlo k plynulému prechodu v rámci Národného projektu Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunit I. fáza na jeho pokračovanie prostredníctvom II. fázy. Realizácia spomínaného pokračovania projektu by mala byť uskutočňovaná do 22.12.2022.

2.2.5 Zvýšenie zamestnanosti – Od dávok ku mzde

Garant: Zástupca prednostu

Mesto v rokoch 2015, 2016, 2017 a 2018 na základe rokovania s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce poskytlo možnosť práce všetkým, ktorí prejavili záujem odpracovať 32 hodín.

V roku 2015 pracovalo v rámci mesta 80 až 120 občanov a na malých obecných službách (resp. aktivačných prácach) pracovalo cca 80 občanov.

V roku 2016 pracovalo, v zmysle §10 Zákona o službách zamestnanosti, v Meste Michalovce 121 občanov. V roku 2017 sa ich počet nezmenil.

V roku 2018 sme umožnili pracovať:

- školy a školské zariadenia 10
- Technické a záhradnícke služby Michalovce:
- verejná zeleň a separácia 18,
- ručné čistenie mesta 4,
- športové zariadenia 7,
- dielne a pohrebníctvo 2,
- Gerbová ul. 22
- Žabany 4
- Mlynská ul. 32

V roku 2019 v rámci malých obecných služieb pracovalo 50 až 70 občanov pri zabezpečovaní separácie, údržbe verejnej zelene, športových zariadení a škôl.

Špecifický cieľ 2.3 Rozvoj bývania a infraštruktúry pre rodiny a deti

2.3.1 Zriadenie Bezpečného domu pre matky s deťmi

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor hospodárenia s majetkom

Na realizáciu tohto projektu chce Mesto využiť externé finančné zdroje. Doposiaľ nebola zverejnená žiadna výzva, ktorá by zastrešila realizáciu predmetného projektu.

2.3.2 Zriadenie Relax centra na zmysluplné trávenie voľného času

Garant: Odbor školstva a športu

Začiatok realizácie – 2019

Tento zámer navrhujeme vypustiť, nakoľko jeho napĺňanie plánujeme realizovať budovaním väčšieho počtu športovísk a ihrísk.

2.3.3 Vybudovanie relaxačných zón a ihrísk na sídliskách

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Trvalým zámerom Mesta je vytvárať príťažlivé prostredie hracích plôch a priestorov v obytných celkoch – v medziblokových priestoroch jednotlivých sídlisk a vhodné a bezpečné prostredie pre deti všetkých kategórií pre trávenie voľného času. Mesto disponuje pasportizáciou detských ihrísk, postupne obnovuje jednotlivé hracie prvky a plochy. Nové detské zariadenia a zostavy sú certifikované, vysoko kvalitné, bezpečné, odskúšané s dlhou záručnou dobou a sú v zmysle platných noriem. Keďže v meste je takmer 100 detských ihrísk, z ktorých je veľa už zastaraných a značne opotrebovaných, snaží sa Mesto na obnovu a vybudovanie nových detských ihrísk získavať aj externé finančné zdroje.

Mesto Michalovce získalo v roku 2017 finančný príspevok od Nadácie SPP vo výške 5 000 eur na projekt Obnova detského ihriska v meste Michalovce. Mesto projekt spolufinancovalo vo výške 1 000 eur. Cieľom projektu bola revitalizácia detského ihriska v medziblokovom priestore na **Sídlisku SNP**, kde bolo osadených 5 prvkov– zostava domčeka so šmýkačkou a hojdačkou, posilňovací kolotoč, dve pružinové hojdačky (medveď a motorka) a prvok s lanami na rúčkovanie. Súčasťou zostavy je informačná tabuľa s prevádzkovým poriadkom detského ihriska.

Cieľom ďalšieho projektu financovaného z dotácie Nadačného fondu SPP bolo vytvoriť nové ihrisko pre menšie deti v lokalite centrálnej pešej zóny na **Námestí slobody**, ktoré by súčasne spestrilo priestor námestia. Vzhľadom na priestor a cieľovú skupinu detí sme zvolili vysokokvalitné materiály a vybrali pryžové zvieratká – kraba, včielku a slimáka. Súčasťou plochy je aj skákacia „škôlka“ či množstvo palisád na pohybové aktivity detí. Zvieratká aj dopadová vrstva je vytvorená zo špeciálneho elastického vodopriepustného povrchu EPDM-TOP (tzv. liata guma), ktorý je vyrábaný ako špeciálny povrch pre tlmenie nárazov. Podkladová elastická vrstva má 60 mm a rešpektuje normy bezpečných dopadových plôch okolo jednotlivých prvkov. Výška získanej dotácie pre mesto 12 000 €, výška spolufinancovanie mesta 9 997 €.

Na základe pozitívnych ohlasov a vyťažnosti takého to typu ihriska mesto v r. 2018 vytvorilo analogické ihrisko aj na **Námestí osloboditeľov** s inými pryžovými zvieratkami (slon so šmýkačkou, lienka a mačička). Na ihrisko prispela darom spoločnosť BSH vo výške 5 000 €, mesto dofinancovalo ihrisko sumou 12 500 €.

Mestu bol 18.12.2017 schválený projekt s názvom **Regenerácia medziblokových priestorov Sídliska západ v meste Michalovce**, financovaný z ERDF fondu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Mesto chce projektom regenerovať vnútroblok s veľkosťou 11 772,7 m² na Sídlisku západ, kde žijú prevažne mladé rodiny s deťmi. V blízkosti vnútrobloku sa nachádza základná škola a 2 materské školy. Pozemky riešeného územia sú vo vlastníctve Mesta, priestranstvo je verejne prístupné, bez oplotenia. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu života obyvateľov sídliska, vytvoriť atraktívnu, bezpečnú, zelenú oddychovú zónu pre obyvateľov rôznych vekových kategórií s ihriskami, modernými hracími prvkami pre deti, s drobnou architektúrou, novou zeleňou a funkčným prepojením vnútrobloku, vybudovať spevnené plochy na vyšľapaných cestičkách, vytvoriť športové ihriská - fitness a multifunkčné, vytvoriť detské ihriská pre rôzne vekové kategórie, vytvoriť oddychové stretávacie zóny, vysadiť novú a revitalizovať existujúcu zeleň. Výška schváleného NFP pre mesto je 662 916,97 €, výška spolufinancovania mesta – 34 890,37 €. Projekt bol schválený 18.12.2017, zmluva o NFP bola podpísaná riadiacim orgánom až 23.10.2018, preto bolo prvé verejné obstarávanie na dodávateľa stavby zrušené vzhľadom na nemožnosť realizácie diela do 31.12.2018. V súčasnosti prebieha 1.ex-ante kontrola podmienok druhého verejného obstarávania na SORO KSK.

V roku 2018 mesto vytvorilo aj ďalšie detské ihriská z externých zdrojov. Vďaka dotácii Nadačného fondu SPP vo výške 12 000 € bolo vybudované nové detské ihrisko v medzibloku ulíc **Špitálska – Murgašova**, Mesto spolufinancovalo výstavbu sumou 2 579 €.

Detské ihrisko Okružná ul.

Ihrisko realizovala firma: M Cup Produktion Svätý Jur s rozpočtovým nákladom 20 298,65 Eur. Ihrisko bolo financované čiastkou 8 500 Eur zo štátneho rozpočtu, 5000 eur bolo dotačných a čiastkou 6798,50 prispelo Mesto Michalovce z vlastných zdrojov. Na ihrisku bol osadený kolotoč, reťazová hojdačka, prevažovacia hojdačka a domček so šmýkačkou.

Mesto Michalovce v roku 2018 z vlastných rozpočtových nákladov plánovalo zrealizovať detské ihriská v hodnote 120 tis eur.

Na základe schváleného rozpočtu boli zrealizované:

Detské ihriská **Sídliisko východ** v medziblokových priestoroch ulíc Uralská., Moldavská, Moskovská v hodnote 55 806,48 eur.

Zhotoviteľ: Slovakstav s.r.o. Michalovce

Tieto ihriská boli zrealizované v septembri 2018.

Na týchto ihriskách bolo osadených 25 hracích prvkov, lavičky a odpadkové koše. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými prvkami

Detské ihrisko Štefánikova ul. Hodnota ihriska je 26 999,22 eur a zhotoviteľom bol Slovakstav s.r.o. Michalovce. Ukončené bolo v decembri 2018. Na tomto ihrisku boli osadené 4 veľké hracie prvky. Dopadová plocha je čiastočne štrková a ihrisko je od komunikácie oddelené dreveným plotom.

Detské ihrisko Baňa bolo zrealizované v hodnote 17 124 eur. Zhotoviteľom bol Slovakstav s.r.o. Michalovce. Zrealizované bolo v decembri 2018

Ihrisko je realizované v dvoch samostatných zónach. V jednej sú inštalované 3 hracie zostavy pre deti v druhej tri fitness zostavy pre dospelých. Do tejto zóny bolo premiestnené aj už jestvujúca fitness zostava. Osadili sa aj lavičky a opravil sa jestvujúci stôl pre stolný tenis. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými hracími prvkami. Dopadová plocha pod fitness zónou je celá štrková.

Detské ihrisko Močarany bolo zrealizované v decembri 2018 v hodnote : 8 558,76 eur Zhotoviteľom bol Intersystem EU Bytča. Na ihrisko bol osadený ako hrací prvok pre deti domček so šmýkačkou a hojdačkou a jeden posilňovací prvok. V zmysle normy boli upravené aj dopadové plochy pod jednotlivými prvkami.

Detské ihrisko Hurbanovo nábrežie

Zmluvná cena : 10 428 eur

Zhotoviteľ: M Cup Produktion Svätý Jur

Stav: Ihrisko bude realizované v prvej polovici roku 2019.

Výbeh pre voľný pohyb psov

V treťom štvrtroku 2018 bol vybudovaný pilotný projekt výbehu pre voľný pohyb psov. Osadený bol na ulici Leningradská. Práce boli zrealizované v hodnote 17 882,20 eur. Areál je oplotený z dvoch strán pletivom, od Sobraneckej cesty betónovým múrom a jednu stranu

ohraničuje, na podnet občanov, murivo zadných strán garáží. Prístup pre techniku je zabezpečený veľkou bránou a pre vstup psov je osadená dvojité bránka. Výbeh má vlastný priestor na voľný pohyb, jednoduché cvičebné prvky, lavičky a odpadkové koše.

V roku 2019 bola výstavba 2 detských ihrísk spolufinancovaná z externých zdrojov – dotácia nadácie SPP vo výške 10 000 € bola použitá na výstavbu detského ihriska v medzibloku ulíc Farská, Verbovčík, Kukoreliho a dotácia nadácie EPH (Nafta a.s.) vo výške 5 000 € bola použitá na výstavbu detského ihriska v medzibloku ulíc Rázusova a Štefánikova.

2.3.4 Organizovanie denných letných táborov s orientáciou na prevenciu pred nežiaducimi javmi

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia Michalovce v spolupráci s Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, detašované pracovisko Michalovce ponúkala v auguste 2016 týždenný letný tábor pre deti. Z dôvodu nízkeho záujmu sa tábor nekonal.

V júli 2017 sa konal denný letný tábor v spolupráci s Vysokou školou zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, detašované pracovisko Michalovce s názvom Detská letná univerzita.. Počas táborevého týždňa sa deti hrovou formou oboznámili s prácou Finančnej správy SR – colná správa (ukážky práce služobnej kynológie pri vyhľadávaní tabakových a psychotropných látok), s prácou služobnej kynológie OR PZ v Michalovciach (ukážky práce služobnej kynológie s dynamickou ukážkou pri zadržaní páchatel'a), s prácou HaZZ v Michalovciach (ukážky hasičskej techniky, riziko zakladania ohňa a pod.)

V roku 2018 sa na Vysokej škole zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Detašovanom pracovisku bl. Metoda Dominika Trčku v Michalovciach, konala Detská univerzita, ktorá bola venovaná deťom vo veku od 9 do 12 rokov. Pri organizácii a priamej činnosti spolupracovali rôzne inštitúcie, ako Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky ochrany detí pred násilím v zastúpení Úradov práce sociálnych vecí a rodiny Košického a Prešovského kraja a Mestská polícia Mesta Michalovce. Samotný program Detskej univerzity sa niesol v duchu vzdelávania, primeraného vekovej skupine účastníkov. Deti boli oboznámené s problematikou ochrany detí pred násilím, s poskytnutím prvej pomoci jedincom nachádzajúcim sa v ohrození života. Významnou aktivitou bola oblasť separácie odpadu, jej význam a opodstatnenie pre nás a budúce generácie. Návštevou vodnej nádrže Starina sme chceli upriamiť pozornosť detí na skutočnosť, že bez vody sa nedá žiť. V okolí Stariny sme navštívili drevené chrámy v rámci Karpatskej drevenej cesty. Druhý ročník Detskej univerzity bol ukončený slávnostnou promóciou, na ktorej boli deťom za prítomnosti rodičov odovzdané diplomy „doktorček.

V roku 2019 pripravilo detašované pracovisko vysokej školy zdravotníctva a sociálnej práce v spolupráci s MsP týždenný letný tábor pre deti. Uskutočnil sa v prvom júlovom týždni a zúčastnilo sa ho 24 detí z Michaloviec a okolia. Dvaja účastníci boli aj z Kanady, ktorí trávili prázdniny u starých rodičov. Počas celého týždňa bol pre detí pripravený bohatý program zameraný predovšetkým na športové aktivity. Odborne sa im venovali tréneri, ktorí pre nich

pripravovali rôzne športové súťaže. S cieľom zvýšiť povedomie aj oblasti miestnej kultúry boli zorganizované niekoľko poznávacích výletov v regióne Zemplína.

2.3.5 Rekonštrukcia Zariadenia starostlivosti o deti do troch rokov veku dieťaťa

Garant: Odbor sociálnych vecí, Odbor informatizácie a grantov

Začiatok realizácie – 2019

Podaný zámer (RIUS- Regionálna integrovaná územná stratégia VUCKE) zateplenia objektu KDSO - spolufinancovanie 12 000 eur.

Špecifický cieľ 2.4 Rozvoj občianskej infraštruktúry a občianskej spoločnosti

2.4.1 Vybudovanie domu smútku na Cintoríne Biela hora

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie - 2020

V roku 2020 mesto zadá vypracovanie novej projektovej dokumentácie domu smútku na mestskom cintoríne Biela hora, nakoľko projektová dokumentácia domu smútku, ktorá bola súčasťou projektovej dokumentácie cintorína Biela hora je z roku 1997 a nevyhovuje súčasným technickým a legislatívnym predpisom.

V roku 2019 dom smútku na mestskom cintoríne Biela hora realizovaný nebol. Pred jeho výstavbou je potrebné vypracovanie novej projektovej dokumentácie, nakoľko stará, ktorá bola súčasťou projektovej dokumentácie cintorína Biela hora z roku 1997, nevyhovuje súčasným technickým a legislatívnym predpisom. Zadanie vypracovania PD predpokladá aj finančné prostriedky, ktoré zatiaľ schválené na neboli.

2.4.2 Realizácia preventívnych prednášok so zameraním na právne povedomie, ochranu života, zdravia a majetku

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia zorganizovala v roku 2016 dvadsať prednášok v základných školách, sedem prednášok v materských školách, dvanásť prednášok pre stredné školy a tri pre seniorov. Obsah prednášok a besied bol zameraný na rôzne tematické celky, podľa požiadaviek pedagógov a cieľových skupín. Najčastejšie to boli témy záškoláctvo, šikanovanie v školách, alkoholizmus a drogová závislosť, domáce násilie, prostitúcia, kupliarstvo, vandalizmus.

V rámci prevencie kriminality pokračovala MsP v prednáškovej činnosti aj v roku 2017. Predovšetkým sa zamerala na edukatívnu formu prevencie boja s negatívnymi vplyvmi

závislosti, drogovej problematiky a iných sociálno-patologických javov, ktoré vplývajú na osoby maloleté a mladistvé. Cieľovou skupinou sú deti z materských škôl, žiaci základných a stredných škôl. Obsah prevencie bol zameraný na rôzne tematické celky, podľa požiadaviek pedagógov a cieľovej skupiny.

Veľký záujem bol o prednášky v materských školách, kde bolo potrebné zdôrazniť základné návyky v rámci dopravnej výchovy. V materských školách bolo celkovo vykonaných 6 prednášok, ktoré si vypočulo 465 detí. V rámci hier zážitkovou formou bolo deťom ukázané na rôznych modelových situáciách čo sa môže stať aj pri bežných hrách v blízkosti ciest, parkovísk a podobne. Deti si mohli za asistencie mestskej polície vyskúšať, ako bezpečne prechádzať cez priechody pre chodcov, čo si treba všimnúť, načo si dať pozor. Najviac ich upútali ukážky služobnej kynológie.

Najčastejšie požiadavky na vykonanie prednášok prichádzali zo strany pedagógov základných škôl. Celkovo bolo vykonaných 24 prednášok pre 1253 žiakov. Neustály záujem o prednášky je aj na stredných školách, kde bolo celkovo zrealizovaných 11 prednášok pre 931 žiakov. Hlavnými témami boli: drogová problematika, závislosti a ich vplyv na mladého človeka, vplyv fajčenia na mladého človeka, legislatívne postihy, šikana na školách "Nie sme zlí", polícia - neoddeliteľná súčasť v spoločnosti, Kyberšikana doma a na školách, alkohol - nebezpečná zbraň mladých ľudí, extrémizmus a sekty - Kráčaš správnou cestou? a iné.

V roku 2017 pokračovala aj spolupráca s klubmi dôchodcov, kde boli uskutočnené 3 prednášky, ktorých sa zúčastnilo 148 seniorov. Prednášky boli zamerané predovšetkým na praktiky rôznych podomových predajcov, ktorí sa snažia podvodným spôsobom vylákať finančné prostriedky.

Mestská polícia sa tiež zapája do rôznych akcií, ktoré organizujú občianske združenia, domovy sociálnych služieb, detské domovy a špeciálne internátne školy. MsP sa tak isto zapojila už do tradičnej akcie Deň polície, ktorú organizuje OR PZ a HaZZ za účasti všetkých škôl v meste a širokého okolia. Prostredníctvom tejto akcie bolo rôznymi aktivitami, ukázkami a hrami poukázané na odbornú pripravenosť príslušníkov MsP a ich materiálne-technické vybavenie. Účastníci si mohli vyskúšať negatívny vplyv alkoholu na ľudský organizmus prostredníctvom špeciálnych okuliarov, ktoré simulujú opitnosť. Zaujali aj ukážky práce služobnej kynológie predovšetkým reálne zadržanie páchatel'a pri kladení aktívneho odporu.

Mestská polícia aj naďalej poskytuje služby v prevencii oblasti obchodovania s ľuďmi. Kancelária prvého kontaktu je vždy sprístupnená občanom, ktorí potrebujú pomoc. V mesiacoch apríl až jún 2017 bol zaznamenaný zvýšený záujem o informácie týkajúce sa práce v zahraničí a eliminovania rizík spojených s vycestovaním do zahraničia. Záujemcovia o prácu v zahraničí zároveň obdržali informačné materiály s praktickými návodmi, ako sa nestáť obeťou obchodovania v zahraničí.

Keďže príslušníci MsP sú často prvými účastníkmi násillia páchaného na ženách a domáceho násillia vznikla potreba nadobudnúť potrebné znalosti z tejto oblasti. Preto je príslušník oddelenia prevencie súčasťou pracovnej skupiny v rámci multi-inštitucionálnej spolupráce, ktorú založilo občianske združenie Pomoc rodine v Michalovciach. Cieľom pracovnej skupiny je zabezpečiť rýchlu, koordinovanú a účinnú pomoc ženám zažívajúcim násillie. MsP bude pokračuje v týchto aktivitách naďalej.

Mestská polícia v Michalovciach tak ako aj v predchádzajúcich rokoch tak aj v roku 2018 pokračovala vo svojich preventívnych aktivitách pričom prioritou boli besedy a prednášky realizované rôznou formou. Prioritnou časťou bola komunikácia so žiakmi materských, základných a stredných škôl pričom sa nezabudlo ani na deti s rôznym zdravotným postihnutím na špeciálnych školách. Tematiku prednášok si volia pedagógovia, prihliadnuc na danú potrebu riešenia problému v ich skupine. Najčastejšie realizované prednášky boli nasledovné:

- aktuálna problematika drog
- závislosti a ich vplyv na mladého človeka – všeobecne - vplyv fajčenia na mladého človeka - legislatívne postihy
- šikana na školách "Nie sme zlí" - vysvetlenie si pojmu, začiatku a priebehu šikanovania, popis agresora i obete, rady ako nebyť šikanovaný, zážitkové aktivity
- drogová závislosť - "Začiatok či koniec?"
- polícia - neoddeliteľná súčasť v spoločnosti /besedy pre 1. stupeň ZŠ/
- „Cestou necestou ale bezpečne“ - dopravná výchova /besedy pre 1. stupeň ZŠ/
- kyber - šikana doma a na školách
- alkohol - nebezpečná zbraň mladých ľudí - legislatívne postihy
- extrémizmus a sekty popieranie holokaustu – „Quo vadis homine“?

Celkový počet realizovaných prednášok bolo spolu 45 v rozsahu 110 hodín s celkovým počtom 2988 účastníkov.

V rámci prevencie kriminality Mestská polícia v Michalovciach počas roku 2018 vykonala viacero akcií zameraných na kontrolu požívania alkoholu osobou maloletou a mladistvou v miestnych baroch, podnikoch a reštauračných zariadeniach. Celkovo takýchto akcií bolo 5, kde bolo po vyhodnotení pristúpené k uloženiu sankcií a iných opatrení v zmysle platnej právnej legislatívy.

Prioritnou témou, ktorá rezonovala v roku 2019 bola dopravná výchova, závislosť na počítačoch a drogách a šikana na školách.

V rámci primárnej prevencie boli pripravené prezentácie a prednášky na jednotlivé témy a názorné ukážky v teréne.

Deťom v materských školách bola zdôrazňovaná dôležitosť základných návykov v rámci dopravnej výchovy. Hravou formou bolo deťom ukázané na rôznych modelových situáciách čo sa môže stať pri bežných hrach v blízkosti ciest a parkovísk. Deti si vyskúšali za asistencie policajta ako bezpečne prechádzať cez cestu, čo si treba všímať, ako čítať dopravné značenie.

Primárna prevencia formou prednášok na MŠ

	<i>Počet prednášok</i>	<i>Počet zúčastnených</i>	<i>Počet hodín</i>
<i>Materské školy</i>	8	454	11 hod.

Primárna prevencia formou prednášok na ZŠ

	Počet prednášok	Počet zúčastnených	Počet hodín
Základné školy	23	1643	46 hod.

Prednášky sa týkali nasledujúcich tém:

- Drogy a ich závislosť;
- Závislosti a ich vplyv na mladého človeka
- Vplyv fajčenia na mladého človeka
- Šikana na školách
- Oprávnenia a činnosť mestskej polície
- Kyber-šikana doma a na školách
- Alkohol – nebezpečná zbraň pre ľudí – legislatívne postihy
- Extrémizmus a sekty popieranie Holokaustu – „Quo vadis homine“?

Primárna prevencia formou prednášok na SŠ

	Počet prednášok	Počet zúčastnených	Počet hodín
Stredné školy	12	679	25 hod.

Prednášky sa týkali nasledujúcich tém:

- Vplyv závislosti na človeka – všeobecné poznatky – ako vplyvajú fajčenie a drogy na mladého človeka – legislatívne postihy
- Šikana doma a v škole; kyberšikana – aké sú ohrozenia pri používaní sociálnych sietí a moderných komunikačných prostriedkov – vysvetlenie pojmu, začiatku a priebehu šikanovania, popis agresora i obete, intervencia zameraná na predchádzanie šikanovaniu zážitkovou formou
- Drogová závislosť – „Začiatok či koniec“?
- Alkohol – nebezpečná zbraň pre mladých ľudí – legislatívne postihy
- Extrémizmus a sekty, popieranie Holokaustu – „Quo vadis homine“?
- Obchodovanie s ľuďmi
- Domáce násilie

Vykonané prednášky a ukážky služobnej kynológie

	Počet prednášok	Počet zúčastnených	Počet hodín
Prezentácia práce MsP	13	953	28 hod.

Mimo týchto aktivít na školách mestská polícia bola súčasťou Dňa deti, SOS – Deň polície, kde boli odprezentované ukážky práce psovoda, výstroj a výzbroj hliadok MsP.

Počas roka bola prístupná kancelária prvého kontaktu pred odchodom do zahraničia. Občania, ktorí plánujú vycestovať za prácou majú možnosť získať prvotné informácie ako si overiť pracovnú agentúru, ako sa nestáť obeťou, ako postupovať pri strate dokladov. Príslušník MsP je členom pracovnej skupiny, ktorá je aktívna od roku 2016 a je zameraná na prevenciu a elimináciu násillia páchaného na ženách. Mestská polícia je zapojená aj do projektu „Chránime deti pred násillím“, ktorého gestorom je ÚPSVaR.

2.4.3 Rozširovanie mestského kamerového záznamového systému

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia disponovala 37 bezpečnostnými kamerami. V priebehu roka 2016 bolo nainštalovaných šesť nových IP kamier a to na Ul. mlynskej - štyri kamery, jedna kamera na Kostolnom námestí a jedna v Parku mieru. Finančné prostriedky na realizáciu projektového zámeru získalo Mesto od Rady vlády SR pre prevenciu kriminality. V roku 2017 Mesto v rámci identického programu získalo na základe podaného projektu 10 000 eur na inštaláciu a sprevádzkovanie ďalších otočných resp. statických kamier, ktoré sú umiestnené na týchto križovatkách: Štefánikova - Kuzmányho, Obrancov mieru - Markušová a na budove Pošty 1, ktorá sníma časť Námestia slobody.

Ďalšie kamery budú inštalované priebežne v problémových lokalitách Mesta. Osadzovanie nových kamier závisí aj od úspešnosti v získavaní externých finančných prostriedkov. Bol podaný projekt, v rámci ktorého by sa mali osadiť kamery na Ul. bieloruskej, Ul. M. Rázusa pri evanjelickom kostole a v strede kruhového objazdu Okružná – Špitálska.

Koncom roka 2018 bol vyhodnotený projekt Rady vlády SR pre prevenciu kriminality na rozšírenie kamerového systému v meste. V tomto projekte bolo Mesto úspešné a získalo finančné prostriedky na kúpu 3 ks kamier. Cieľom projektu je rozšírenie existujúceho mestského kamerového systému o tri nové kamery na križovatke ulíci M. Rázusa - Masarykova, na okružnej križovatke ulíc Okružná – Špitálska, na križovatke ulíci Holého - Uralská. Hlavným prínosom nových kamier bude monitorovanie oblastí, možnosť usvedčovania páchatel'ov pri trestnej činnosti a taktiež preventívny účinok kamerového systému. Výstupom projektu budú záznamy obrazu s následným zásahom a riešením priestupkov. Mestu bola schválená dotácia vo výške 20 000 €, spolufinancovanie mesta je 6 500 €. Projekt je v stave prípravy projektových dokumentácií a následne stavebných konaní. Predpokladané ukončenie projektu – XI/2019.

Mesto od Rady vlády SR pre prevenciu kriminality na rok 2019 v rámci identického programu získalo na základe podaného projektu 20 000 eur na inováciu kamerového systému. V mesiaci december došlo k obmene 16 kamier, ktoré boli v značne opotrebovanom stave. Otočné kamery boli nahradené statickými s inteligentným vyhľadávacími funkciami, ktoré majú odbremeniť obsluhu od neustáleho sledovania diania na otočných kamerách a aktivizovať aktivity otočných kamier s cieľom zabezpečiť podrobné detaily v kamerových záznamov. Kombináciou analytických funkcií statických kamier, ktoré majú široký záber

a otočných kamier s veľkým priblížením je zabezpečené, že sa nestratí celkový pohľad o priebehu kritickej udalosti a zabezpečí sa aj dostatočný detail pre ďalšie šetrenie. Automatizovaný systém dáva predpoklad ďalšieho rozšírenia kamerového systému bez zvýšenia nárokov na ľudské zdroje. Pre ďalšie budovanie systému, s cieľom naplno využiť potenciál nového kamerového systému, je potrebné spracovať plán alebo štúdiu rozvoja kamerového systému mesta Michalovce pre ďalšie obdobie, ktorá by mala zahŕňať jednak doplnenie špecifických kamier na kritických miestach a jednak opravy a dobudovanie sieťovej a technickej infraštruktúry pre kamerový systém. Len tak bude možné systematicky v postupných krokoch dosiahnuť stanovený cieľ rozvoja. Tejto koncepcii bude potrebné podriaďovať aj pripravované resp. prebiehajúce stavebné rekonštrukcie v meste, ktorých súčasťou je kamerový dohľad mesta napr. Kostolné námestie, križovatka Hotel Družba a pod.

2.4.4 Rozvoj a modernizácia informačného systému MsP

Garant: Mestská polícia

Začiatok realizácie – 2020

Počas roka 2019 mestská polícia využívala informačný systém Centrála. V prípade získania externých zdrojov sme chceli pristúpiť k inovácii informačného systému. Nakoľko v mesiaci september 2019 nám bolo doručené oznámenie, že dňom 22. 8. 2019 sa spoločnosť FT Technologies a.s. dohodla na prevzatie počítačového programu „Centrála“ od Ing. Zoltána Endrása a týmto krokom prevzala práva a povinnosti (prevzatie podniku) voči 39 obecným a mestským policiam sme aj bez získania financií z externých zdrojov začali rokovania o možnom prechode na inovatívny program MP Manager.

2.4.5 Modernizácia digitálneho spojenia príslušníkov MsP v teréne

Garant: Mestská polícia

Mestská polícia Michalovce v súčasnosti zabezpečuje rádiové spojenie pomocou digitálnych rádiostaníc. V roku 2017 sa Mesto uchádzalo o financie z externých zdrojov na inováciu rádiovkej prevádzky, ktorá by zahŕňala nové rádiostanice s GPS a softvér na ich prevádzku. Žiadosť nebola úspešná.

Nakoľko inovácia prevádzky z vlastných zdrojov je finančne náročná, budú sa aj naďalej sledovať možnosti financovania z externých zdrojov.

V roku 2018 ani 2019 nebola zverejnená žiadna výzva na modernizáciu rádiového spojenia.

2.4.6. Elektromobilita príslušníkov MsP

Garant: Mestská polícia

Mesto podalo projekt Green transport network v rámci programu HU-SK-RO-UA, ktorý v prípade úspešnosti vytvorí sieť nabíjajúcich staníc pre elektromobily vo viacerých mestách susedných regiónov na Ukrajine, Slovensku, Maďarsku a Rumunsku. V meste Michalovce budú nainštalované 2 elektro-nabíjacie stanice v blízkosti centra. Súčasťou projektu je veľa

sprievodných vzdelávacích aktivít pre odbornú aj laickú verejnosť. Mesto Michalovce je slovenským partnerom žiadateľa z UA z oblasti Ivano-Frankovsk. Projekt má spolu 5 partnerov z HU, SK, RO a UA. Časť rozpočtu, o ktorý sa projekt žiadosťou uchádza, predstavuje pre Mesto Michalovce čiastku vo výške 32 561,46 eur, spolufinancovanie Mesta je 1 808,97 eur.

Mimo toho sa mesto v roku 2018 zapojilo do výzvy, ktorú zverejnilo ministerstvo životného prostredia na nákup elektromobilov. Zámerom mesta bolo vozidlo využívať pre potreby mestskej polície. Projekt bol koncom roka vyhodnotený, kde Mesto úspešné nebolo.

Špecifický cieľ 2.5 Rozvoj školskej infraštruktúry

2.5.1 Digitalizácia výučby v materských a základných školách

Garant: Odbor školstva a športu

V rokoch 2016 - 2018 pokračovali základné školy v zabezpečení inovatívnych didaktických informačno-komunikačných prostriedkov nákupom interaktívnych tabúl a softvérov, hlavne do odborných učební – jazyky, chémia, biológia, fyzika, matematika a pod. Pre triedy, ktoré navštevujú deti predškolského veku boli v rokoch 2017 a 2018 zakúpené nové interaktívne tabule a notebooky. K zlepšeniu výučby na školách sa každoročne nakupujú rôzne učebné pomôcky, ktoré sú odporúčané MŠVVaŠ SR v rámci štátnych a školských vzdelávacích programov.

Mesto podalo projektové zámery a následne žiadosti o nenávratný finančný príspevok na zriadenie modernizovaných odborných učební pre päť základných škôl – odborné učebne biochémie v ZŠ, Komenského 1 a ZŠ Pavla Horova, odborné jazykové učebne v ZŠ T.J. Moussona, ZŠ, Okružná 17 a ZŠ, Školská 2. V roku 2018 bol poskytnutý nenávratný finančný príspevok na ZŠ Pavla Horova vo výške 41 554,21 € na vytvorenie učebne biochémie včítane IKT vybavenia a pomôcok, učebňa je od IX/2019 plne v prevádzke. Táto škola v roku 2018 vyučovala žiakov v duchu modernizácie výučby v tejto oblasti v zriadenej „Triede budúcnosti“. Súčasne bola v roku 2019 podpísaná zmluva na odbornú učebňu biochémie na ZŠ Komenského 1, kde prebehli stavebné úpravy, nákup nábytku IKT a učebných pomôcok bude prebiehať v roku 2020. V decembri 2020 bola podpísaná aj zmluva o NFP na vytvorenie jazykovej odbornej učebne a školskej digitálnej knižnice na ZŠ, Školská 5, práce na učebniach ako aj nákup pomôcok a IKT vybavenia budú realizované v roku 2020. Zvyšné jazykové učebne na ZŠ Okružná 17 a ZŠ T.J. Moussona 4 budú realizované taktiež v r. 2020, pričom systém výučby jazykov bude prebiehať pomocou digitálnych technológií.

2.5.2 Zavedenie vyučovacej metódy CLIL pre posilnenie vyučovacieho procesu v základných školách

Garant: Odbor školstva a športu

Vyučovacia metóda CLIL bola zatiaľ zavedená v ZŠ, Ul. Komenského 1. CLIL - Content and Language Integrated Learning – Integrované vyučovanie cudzieho jazyka a odborných predmetov. Obsahy výučby na hodinách všeobecnovzdelávacích predmetov sú

sprostredkované v cudzom jazyku, ktorý slúži ako médium na sprostredkovanie informácií a porozumenie.

2.5.3 Vytvorenie digitálnej knižnice v základných školách, vytvorenie odborných učební v základných školách

Zodpovedný: Odbor školstva a športu, Odbor informatizácie a grantov

Mesto v rámci podaných projektových zámerov a žiadostí o nenávratný finančný príspevok (NFP) na zriadenie modernizovaných odborných učební získalo NFP aj na zriadenie školskej digitálnej knižnice pri ZŠ, Školská. Súčasťou tejto Základnej školy sú žiaci z Ukrajiny a Ruska s doplnenou výučbou slovenského jazyka, škola integruje 10% marginalizovaných žiakov. Je potrebná obnova vnútorných priestorov školy, najmä odborných učební a obnova ich zastaraného vybavenia. Cieľom projektového zámeru je zvyšovanie kvality vzdelávania a zlepšenie kľúčových kompetencií žiakov základnej školy v nadväznosti na výučbu jazykov, profesijnú orientáciu a na potreby trhu práce; zlepšením podmienok výučby zlepšiť aj výsledky žiakov v národných meraniach dosiahnutých vedomostí. Projektom sa na škole vytvorí 2 odborné učebne – odborná jazyková učebňa a digitálna školská knižnica. Mesto podpísalo zmluvy o NFP vo výške 66 180,92 € v decembri 2019.

V rámci uvedeného projektu by mali byť vytvorené aj odborné učebne v Základnej škole, Okružná 17 a Základnej škole, T.J. Moussona 4. Na týchto školách ide o jazykové odborné učebne. Práce začali v roku 2019 a majú byť ukončené v roku 2020.

V roku 2019 boli schválené žiadosti a poskytnutý príspevok v rámci projektu Zlepšenie výučby v odborných učebniach aj pre ZŠ P. Horova, Kpt. Nálepku 16 na vytvorenie odbornej učebne chémie vo výške 52 231,68 € s 5% spolufinancovaním mesta oprávnených výdavkov a pre ZŠ, J.A. Komenského 1 vo výške 41 554,21 € so spolufinancovaním mesta 5% oprávnených výdavkov. Odborné učebne majú byť ukončené v roku 2020.

2.5.4 Estetizácia a zníženie energetickej náročnosti budov materských a základných škôl

Garant: Odbor školstva a športu

ZŠ T. J. Moussona

V roku 2018 bola realizovaná oprava a spevnenie podmáčaného anglického dvorca medzi vstupmi do základnej školy a školskej kuchyne a oprava časti strechy poškodenej pri silnom vetre. V roku 2019 sa začalo s opravou elektroinštalácie a výmenou svietidiel po jednotlivých pavilónoch, ktorá prebieha aj v roku 2020.

ZŠ, Švermova

V roku 2017 sa opravilo vstupné vonkajšie schodište a vstupná chodba pre rodičov. Mesto bolo úspešné v projekte Rekonštrukcia strechy telocvične na ZŠ Švermova s cieľom zlepšiť podmienky výučby na II. ZŠ, Ul. Švermova, rekonštrukciou a vytvorením sedlovej strechy telocvične sa odstráni havarijný stav zatekania strechy telocvične.

Mestu bol schválený NFP vo výške 143 348,30 €. Projekt je v stave prípravy PD a prípravy procesu verejného obstarávania. Projekt musí byť ukončený do XII/2020.

ZŠ, Moskovská

v predchádzajúcom období bola zrealizovaná výmena okien, dverí a oprava fasády na prednej časti budovy. Na ukončenie opravy fasády bola v roku 2016 podaná žiadosť na MŠVVaŠ SR na riešenie havarijných stavov vo výške 84 000 eur, doteraz neboli poskytnuté finančné prostriedky, je v riešení. V roku 2017 prispela k zníženiu energetickej náročnosti výmena svietidiel v triedach, výmena elektrických rozvodov v triedach, na chodbách na prízemí a na I. poschodí v budove na Ul. moskovskej. Bola tiež zrealizovaná oprava hygienických zariadení pre chlapcov a dievčatá na I. poschodí. V roku 2018 a 2019 to bola oprava hygienických zariadení pre chlapcov a dievčatá na II.

ZŠ, Školská

V roku 2016 bola zrealizovaná výmena okien a dverí v hospodárskej a učebňovej časti. V I. polroku 2017 bola ukončená ich výmena na spojovacej chodbe, bol zrekonštruovaný pavilón telocvične – šatne, hygienické zariadenia, rozvody a radiátory, obklady, maľba, strojovňa kotolne. Práce boli financované prostredníctvom projektu z dotácie MŠVVaŠ SR vo výške 77 000 eur. V II. polroku 2017 boli opravené hygienické zariadenia pre chlapcov, dievčatá a dospelých na I. poschodí v učebňovom pavilóne 5. - 9. ročníka. Osadili sa tiež radiátory so zvýšenou výhrevnosťou na spojovacej chodbe. V roku 2018 sa opravila časť rozvodov a vymenila sa ďalšia časť radiátorov k zlepšeniu výhrevnosti a úspore energií. V roku 2019 bola realizovaná oprava teplovodných rozvodov v areáli školy a oprava časti strechy na novej budove.

ZŠ, Komenského

V roku 2016 boli vymenené okná a dvere na spojovacej chodbe z prostriedkov Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR vo výške 50 000 eur. V I. polroku 2017 bol opravený pavilón telocvične – obklady a dlažba v šatni a na chodbe, obklady v telocvični, elektrické rozvody, oprava rozvodov a ventilov v strojovni kotolne. V roku 2017 bol opravený vonkajší sokel na spojovacej chodbe k pavilónu telocvične. V rokoch 2017 a 2018 sa opravili podlahy (spevnenie podkladu a výmena linoleá) na hlavných a spojovacích chodbách, boli vymenené topné telesá v triedach a na chodbách. V roku 2019 boli opravené omietky, vymaľované hygienické zariadenia a šatne v školskej jedálni a opravená elektrická prípojka do školy.

ZŠ, Okružná

V roku 2018 bola realizovaná oprava a výmena obkladov na chodbách.

ZŠ, Krymská

V roku 2016 sa realizovala oprava malej telocvične – výmena obkladov, palubovky, radiátorov, oprava omietok, maľba. V roku 2017 boli opravené hygienické zariadenia v telocvični a realizovala sa maľba tried. V roku 2018 to bola výmena obkladov a maľba veľkej telocvične.

ZŠ P. Horova

V roku 2016 sa vymenili okná na chodbách a kabinetoch v učebňovej časti - budova č.3. V roku 2017 boli opravené vonkajšie kanalizačné rozvody z troch budov. V roku 2019 bola zrealizovaná oprava kanalizačných rozvodov a hygienických zariadení pre dievčatá v budove č.3.

MŠ, Vajanského

V I. polroku 2017 sa realizovalo asfaltovanie terasy a chodníkov k špeciálnej triede (pre hendikepované deti), oprava strechy nad kuchyňou a oprava hygienických zariadení pre dospelých.

V roku 2017 bola podaná žiadosť na komplexnú rekonštrukciu objektu MŠ, v rámci výzvy operačného programu Kvalita životného prostredia - výmena okien a dverí, rozvodov kúrenia, radiátorov, zateplenie strechy a fasády. Mestu bol schválený NFP vo výške 681 754,99 €; spolufinancovanie mesta – 5% oprávnených výdavkov. Obnovou budovy sa znížia celkové náklady na vykurovanie, dôjde k zvýšeniu reprezentatívnosti a úžitkovej hodnoty budovy materskej školy. Projekt je realizovaný od VII/2018 do VI/2019, na základe vystavenej faktúry v XII/2018 už bola uhradená jedna platba systémom predfinancovania vo výške 241 000 €.

MŠ, F. Kráľa

V roku 2016 boli opravené hygienické zariadenia pre deti pri dvoch triedach, opravil sa vstupný chodník a príjazdová plocha ku kuchyni. V roku 2017 a 2018 boli opravené hygienické zariadenia pre dospelých a opravili sa aj dve výdajné kuchyne - výmena drezov, liniek, vydávacích okienok a pracovných dosiek. V rokoch 2019 bola dokončená oprava všetkých kuchyniek na materskej škole.

MŠ, Školská

V roku 2017 sa zrealizovala oprava vnútorných priestorov v hospodárskej časti MŠ. Opravili sa šatne pre kuchárky a priestory riaditeľne, vrátane hygienických zariadení. V štyroch triedach sa vymenili svietidlá. V roku 2018 sa opravila fasáda a náter strechy na starej budove MŠ. V roku 2019 bola zrealizovaná oprava hygienických zariadení pre dospelých a dvoch výdajných kuchyniek.

MŠ, Masarykova

V roku 2017 bola opravená strecha nad hospodárskou časťou a v roku 2018 to bola výmena svietidiel v triedach z finančných prostriedkov získaných projektu k úspore energií. V roku 2019 boli opravené dve detské šatne a vymenila sa celá kanalizačná prípojka (lapač tukov).

MŠ, Okružná

V roku 2016 sa opravila teraska a časť fasády. V areáli bola vybudovaná oddychová zóna. V roku 2017 boli opravené elektrické rozvody a omietky, realizovala sa maľba, vymenili sa svietidlá a pracovné stoly v školskej jedálni. V roku 2018 sa opravila ďalšia teraska a časť fasády, v areáli bolo vybudované športové ihrisko z finančných prostriedkov získaných z projektu za spoluúčasti s rodičmi, sponzormi a Mestom. V roku 2019 boli opravené elektrické rozvody, vymenené svietidlá v triedach a vymenené termostatické ventily na TÚV v celej MŠ.

MŠ, Komenského

V roku 2017 sa opravili hygienické zariadenia pre dospelých, malá teraska a vstup k riaditeľni. Vymenili sa podlahy v štyroch šatniach, ktoré prispeli k zlepšeniu energetickej náročnosti a estetického vzhľadu. V roku 2018 sa opravili výdajné kuchynky pri triedach, ďalšia časť hygienických zariadení pre dospelých a výmena dlažby na chodbe pri hlavnom vstupe a šatniach detí. V roku 2019 bola ukončená oprava všetkých výdajných kuchyniek pre deti.

MŠ, Leningradská

V roku 2017 bola opravená vnútorná kanalizácia v dvoch triedach nad sebou, následne zrealizovaná maľba stien, stropov a výmena podlahy. V roku 2018 sa opravila výdajná kuchynka pri triede, vymaľovali sa triedy a schodište, revitalizovalo sa dvojité pieskovisko pre deti. V roku 2019 bola vynovená ďalšia výdajná kuchynka, maľba schodišťa, opravené oplotenie areálu MŠ a jeho natretie aj za pomoci dobrovoľníckej akcie.

MŠ, Švermu

V roku 2017 boli opravené hygienické zariadenia pre dospelých a výmena plávajúcej podlahy. V roku 2018 bola zrealizovaná oprava hygienických zariadení pri telocvični, oprava podlahy na vstupnej chodbe, výmena elektromerov a časti svietidiel a opravila sa dlažba na terase a v altánku.

V roku 2019 boli opravené elektrické rozvody, omietky a vymaľované priestory v hospodárskej časti a oprava časti strechy.

2.5.5 Rekonštrukcia športových ihrísk základných škôl - vybudovania športového areálu ZŠ

T. J. Moussona

Garant: Odbor školstva a športu

V rozpočte Mesta Michalovce na rok 2018 boli v rámci kapitálových výdavkov navrhnuté finančné prostriedky na projektovú dokumentáciu vybudovania športového areálu ZŠ T. J. Moussona. Mesto podalo žiadosť o poskytnutie dotácie na ÚV SR na výstavbu multifunkčného ihriska v areáli ZŠ, Komenského, v roku 2018 finančné prostriedky neboli poskytnuté, žiadosť sa posudzuje.

Mesto získalo dotáciu z ÚV SR na vybudovanie nového multifunkčného ihriska na IV. ZŠ Komenského 1 vo výške 37 000 €, mesto spolufinancovalo ihrisko vo výške 28 000 €. Výstavba ihriska bola ukončená v decembri 2019. Súčasne mesto získalo z ÚV SR 60 000 € na rekonštrukciu futbalového ihriska na VI. ZŠ Okružná 17, na spolufinancovaní sa okrem mesta bude podieľať ja OZ Humanitas, ktoré na rekonštrukciu prispelo výškou 15 000 €. Rekonštrukcia bude realizovaná v r.2020. Mesto získalo dotáciu Min. školstva SR na rekonštrukciu strechy telocvične ZŠ Švermova vo výške 143 000 €, rekonštrukcia začala v r.2019 a bude ukončená v auguste 2020.

2.5.6 Rekonštrukcia areálov materských a základných škôl

Garant: Odbor školstva a športu

MŠ, Školská

V roku 2017 sa opravovali chodníky k pavilónu k malej budove a chodníky okolo hospodárskej budovy. V areáli je vybudované dopravné ihrisko a oddychová zóna pre deti, na ktorých bola v roku 2018 zabezpečená bežná údržba. V roku 2019 bola realizovaná obnova hracích detských zariadení.

MŠ, Leningradská

V I. polroku 2017 bol vyasfaltovaný spojovací chodník ku pieskovisku a okolo budovy. V roku 2018 bol zo strany rodičov a finančných prostriedkov rodičovského združenia vybudovaný altánok v rámci oddychovej zóny pre deti. V roku 2019 bola realizovaná obnova hracích detských zariadení, oprava pieskoviska a náter oplotenie areálu MŠ.

MŠ, Komenského

V roku 2016 bola zrealizovaná výstavba dopravného ihriska v areáli školy. V I. polroku 2017 boli opravené asfaltové plochy a vstupný chodník. V závere roka 2017 bola opravená a vynovená malá terasa s chodníkom smerujúca k riaditeľni. V roku 2018 v rámci akcie dobrovoľníctva bolo natreté oplatenie MŠ. V roku 2019 bola realizovaná obnova hracích detských zariadení a oprava pieskoviska.

MŠ, Masarykova

V roku 2016 sa realizovala oprava asfaltových plôch pri školskej jedálni a vstupného chodníka do MŠ. V roku 2018 v spolupráci s rodičmi boli opravené pieskoviska a plocha pri nich.

MŠ, Okružná

V roku 2018 bola opravená terasa, fasáda a príslušná časť areálu bola upravená a vybudované športové ihrisko pre deti. V roku 2019 bola realizovaná obnova hracích detských zariadení a oprava pieskoviska.

MŠ, J. Švermu

V roku 2016 bol opravený spojovací chodník medzi pavilónmi A, B a C.

Špecifický cieľ 2.6 Rozvoj kultúrnej infraštruktúry

2.6.1 Rekonštrukcia a modernizácia MsKS

Garant: Mestské kultúrne stredisko

V decembri 2017 bola zrealizovaná rekonštrukcia pódia vo veľkej sále MsKS v sume 7 200 eur. Rekonštrukcia spočívala v zbrúsení podlahy pódia, výmene všetkých líšt, natretím pódia matnou farbou a nalakovaním.

V roku 2018 bola zrealizovaná výmena svetleného pultu, ktorý je základom pre riadenie osvetlenia veľkej sály. Z hľadiska profesionality a dlhodobej efektivity bolo zakúpené zariadenie ZERRO 88FLX S 48/1024. K tomuto zariadeniu bolo nutné zrenovovať aj svetelné stmievacie jednotky a pre zvýšenie efektivity pri predstaveniach bol dodaný aj výrobnik hmly MVS HAZER 230V. Pre oddelenie kina Centrum bol zakúpený nový zvukový procesor, ktorý slúži ako dekodér zvuku pre digitálne kino.

V roku 2019 bol do veľkej sály zakúpený a zrekonštruovaný zvukový systém v tejto podobe podľa faktúr:

XTA DP448 4in/8out Zvukový procesor

Inštalácia zvukového systému – set

Nastavenie a optimalizácia zvukového systému na základe akustických meraní – set

Konektory a káble na prepojenie procesora a zosilňovačov – set

Recyklačné poplatky a dopravné náklady.

FUNKTION ONE Reprobox 2x12 (700 W)

MC2 Zosilňovač E15 750 W 4ohm

Reproduktorová kabeláž, konektory set, montážny a závesný materiál

Funktion one F1201 Reprobox

Funktion one BR118 BASS Reprobox

MC2 S800 230V Studio Power Amp

MC2 S 1400 230V Studio Power Amp

Sumarizácia: Reprox 5 ks, Výkonové zosilňovače 3 ks, Zvukový procesor 1 ks, Kabeláž a montáž.

2.6.2 Premena objektu Zlatý býk na reprezentačné a kultúrno-spoločenské využitie

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

V roku 2017 Mesto podalo projekt s názvom *Through Art we Ruin Borders* v rámci programu spolupráce Maďarsko – Slovensko – Rumunsko – Ukrajina. Projekt pomôže zrekonštruovať

národné kultúrne pamiatky v meste Michalovce a v meste Užhorod, prinavrátia im zmysluplný obsah a funkciu, vďaka projektu budú vytvorené mestské galérie a profesionálne turistické informačné centrá európskeho štandardu. Projekt pomôže spájať ľudí prihraničných regiónov kultúrou, umením, spoločnou históriou, zviditeľní kultúrne dedičstvo regiónov ako základného piliera rozvoja cestovného ruchu. Ambíciou projektu je zvýšiť návštevnosť galérií, vtaiahnuť ľudí do kultúrneho diania inovatívnymi tvorivými formami, zvýšiť informovanosť o susedných regiónoch prostredníctvom smart aplikácií, tvorivých dielní, sympózií, ponúknuť prehľad komplexných služieb v oblasti cestovného ruchu v regiónoch Zemplín, Zemplén a Zakarpacie vo viacerých jazykových mutáciách. Mesto spolu s 3 partnermi z UA a HU získalo NFP vo výške 999 999,34 €.

2.6.3 Zabezpečenie mobilnej tribúny

Garant: Technické a záhradnícke služby

Začiatok realizácie - 2021

2.6.4 Úprava tribúny na Námestí osloboditeľov

Garant: Mestské kultúrne stredisko

Začiatok realizácie – 2019

V roku 2019 bude zakúpený baletizol na podlahu tribúny na Námestí osloboditeľov. V lete 2019 počas Zemplínskych slávností bol na tribúne nainštalovaný zakúpený baletizol (špeciálne odpružená podlaha). K baletizolu bol zakúpený aj špeciálny vozík.

2.6.5 Vytvorenie lapidária sôch a skulptúr

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie – 2019

Sochy a skulptúry, ktoré nebolo možné ponechať na pôvodnom mieste, správca komunikácií a okružných križovatiek využíva na estetizáciu verejného priestranstva – cestného telesa kruhovej križovatky. Bude preto potrebné tento projektový zámer zrušiť ako neopodstatnený.

2.6.6 Vytvorenie mestského múzea

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie – 2021

2.6.7 Vytvorenie sôch najvýznamnejších osobností mesta

Garant: Odbor komunikácie, marketingu a kultúry

Začiatok realizácie - 2021

Špecifický cieľ 2.7 Rozvoj športovej infraštruktúry

2.7.1 Vytvorenie mestských bežeckých okruhov

Garant: *Odbor školstva a športu*

Mesto sa bude snažiť získať prostriedky na realizáciu projektových zámerov z externých zdrojov. V priebehu roka 2019 boli pripravené návrhy na 4 okruhy v rôznych častiach mesta s približnou dĺžkou 3 km. 1. okruh/GPH – Hrádok – 3 km, 2. okruh /Kerta - GLŠ – Hurbanovo nábrežie / 2,9 km, 3. okruh/STRÁŇANY – 3,2 km, 4. okruh /Biela hora – 3,5 km.

Začiatok realizácie – 2021

2.7.2 Vytvorenie náučného chodníka – Šíravská výpadovka

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto sa bude snažiť získať prostriedky na realizáciu projektových zámerov z externých zdrojov. V roku 2019 bol vytýpovaný okruh /Laborecká – 3,7 km: trať - Ulice Školská – Nad Laborcom – Andreja Hrehovčíka – za Psychiatrickú nemocnicu – po hrádzi popri Laborci – Nad Laborcom. Mesto má pripravenú aktivitu z projektu na sídlisku Stráňany a po jej ukončení sa pristúpi k realizácii úpravy prípadného dobudovania uvedenej trate.

Začiatok realizácie – 2020

2.7.3 Vytvorenie športového areálu (okolie – Zimný štadión, Mestská športová hala, Futbalový štadión)

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Začiatok realizácie - 2019

Cieľom projektového zámeru je prepojiť existujúce zariadenia - Zimný štadión, Mestskú športovú halu a Futbalový štadión MFK Zemplín – lávkou a vytvoriť priestor pre ďalšie športové využitie. Konkrétny projekt zatiaľ nebol urobený. Skúmame majetkové pomery v danej lokalite, po vysporiadaní pozemkov sa môže v realizácii pokračovať.

U dotknutých pozemkov v správe SPF je riešené majetkovoprávne vysporiadanie v súlade so zákonom o majetku obcí, v zmysle ktorého Mesto požiadalo SPF, ako správcu dotknutého pozemku vo vlastníctve SR, o jeho delimitáciu.

2.7.4 Rekonštrukcia mestskej plavárne a jej vonkajšieho areálu

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

S komplexnou rekonštrukciou sa v roku 2018 nezačalo. Prebiehajú však prípravné práce. V uplynulom období bola zrealizovaná oprava dvoch kotlov za účelom automatického dávkovania plynu pre zabezpečenie dostatočného množstva chlóru, oprava vstrekovacích dýz a rozvodového potrubia, oprava výmenníka tepla, výmena vonkajších dverí a vstupnej časti do kúpaliska, oprava sprchovacích kútov a stien bazéna.

2.7.5 Vytvorenie verejnej ľadovej plochy

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Prebieha prieskum dodávateľských organizácií a mapujú sa možnosti nákupu aZSprenosnej ľadovej plochy, jej prenájom a pod.

2.7.6 Modernizácia mestskej športovej haly

Garant: *Odbor školstva a športu, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

Modernizácia prebieha postupne. V letných mesiacoch 2017 sa opravili hygienické zariadenia na prízemí. Doposiaľ boli zrekonštruované šatne, vstupný vestibul, zázemie, malá telocvičňa, zadná vstupná časť vrátane hygienických zariadení, strecha nad hracou plochou, strechy nad zrekonštruovanými časťami, nový obvodový plášť vrátane výplní otvorov. Bola opravená atika na streche a fasáda. Obnovili a doplnili sa tiež čiary na palubovke pre multifunkčné využitie haly.

V roku 2019 bola zrealizovaná výmena sedačiek v hľadisku a úprava hracej plochy tak, aby bolo možné halu využívať aj na volejbal.

2.7.7 Dobudovanie futbalového štadióna

Garant: *Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja*

V I. polroku 2017 sa začalo s rekonštrukciou trávinatej plochy – vyhrievanie trávnikového hlavného ihriska, dobudovanie turniketov, dobudovanie tréningového ihriska a zázemia pre hráčov. Rekonštrukcia prebieha podľa projektovej a rozpočtovej dokumentácie a uzatvorenej zmluvy s dodávateľom stavby.

Pôvodný zámer, vykurovať trávnik elektricky, sa zmenil na plynové vykurovanie. Zelené rolky trávy boli privezené z Maďarska. Na tréningovom ihrisku na futbalovom štadióne bolo zrealizované podlažie pre novú umelú trávu.

2.7.8 Dobudovanie zimného štadióna

Garant: Odbor hospodárenia s majetkom, Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja,

Zimný štadión, ktorý nebol nikdy dobudovaný, sa staval postupne, po etapách: v roku 1972 sa vystavala ľadová plocha s objektom strojovne a technickým vybavením. V roku 1978 sa najskôr pristúpilo k zastrešeniu štadióna, až následne bola spracovaná štúdia, ktorá riešila celkovú podobu štadióna a začala sa realizovať od roku 1986. Postavila sa tribúna „A“ a „B“ a v roku 1989 nasledovala železobetónová prefabrikovaná konštrukcia pavilónu „C“. Tak ako sa postupne staval, tak dochádzalo aj k jeho postupnému opotrebeniu. Až v roku 2014, bolo rozhodnutím Úradu vlády prisľúbené spolufinancovanie dostavby a rekonštrukcie zimného štadióna sumou 1 milión eur.

V novembri 2014 sme vypísali vo Vestníku verejné obstarávanie, ktoré bolo ukončené v januári 2015. Podklady k súťaži si vyžiadalo 17 uchádzačov, svoje ponuky však predložili nakoniec len štyria z nich. Víťazom súťaže sa stala firma HANT BA, a.s. z Považskej Bystrice, ktorá ponúkla najnižšiu sumu. Zjednodušene by sa dali uviesť plánované práce: rekonštrukcia tribúny „A“ a tribúny „B“, fasády tribúny „A“ a „B“ (severná, východná a západná) a hlavná strecha.

Po splnení všetkých podmienok Mesto slúbenú sumu 1 mil. eur dostalo a obdržali sme tiež dotáciu z Ministerstva financií SR vo výške 300 tis. eur.

Isté oddialenie začiatku stavebných prác bolo spôsobené jednak tým, že bolo potrebné ešte predtým odkúpiť od SPF časť pozemku pod štadiónom, čo sa najmä tým, že SPF dlho nemal riaditeľa, ktorý by kúpno- predajnú zmluvu podpísal, pomerne dlho nerealizovalo. Stavba bola odovzdaná na rekonštrukciu v januári 2017, avšak s ohľadom na to, že viaceré družstvá michalovských hokejistov pokračovali dosť dlho vo vyradovacích častiach svojich súťaží, samotné práce začali až v marci 2017.

Po začatí prác bolo zrejmé, že ak chceme, aby štadión spĺňal podmienky pre športovisko hodné dnešnej doby, tieto práce nebudú postačovať. Preto mestské zastupiteľstvo v júni 2017 schválilo 250 tisíc eur na práce, ktoré boli nepredvídané, vynútené pri rekonštrukcii a sumu 254 tisíc na práce, ktoré sa pôvodne nemali robiť, a to elektroinštalácia a nátery podkrovnej konštrukcie (len podotýkame, že tieto neboli natreté nikdy, ani v roku 1978, kedy sa zrealizovali). Ďalšie náklady vo výške 95 tisíc eur, s ktorými sa pôvodne nerátalo, súviseli s výmenou mantinelov. Náš hokejový štadión mal síce schválenú výnimku na výšku a kvalitu mantinelov, ktoré sú potrebné v konkrétnej hokejovej súťaži, žiaľ, SZĽH nám, tak ako mnohým iným mestám, túto výnimku zrušil a my sme boli povinní zabezpečiť výmenu mantinelov za nové, bezpečnejšie. Na mantinely nám však SZĽH prispel sumou 34 tisíc eur. Celá rekonštrukcia štadióna stála viac ako 2,6 mil. eur.

Kapacita štadióna je cca 2500 miest na sedenie, celková kapacita štadióna je 4000 divákov.

V roku 2018 bolo zrealizované nové osvetlenie ľadovej plochy. Taktiež boli zriadené turnikety a vstupenkový systém pre Zimný štadión.

V roku 2019 boli v rámci kapitálových výdavkov čerpané finančné prostriedky vo výške 46 290€ na video rozhodcu na zimnom štadióne. Dodávateľom bola spoločnosť R.B.X.T. a.s. Skalica.

Upravili sa priestory posilňovne a zrealizovala výmena vstupných obslužných brán. V roku 2019 bola zrealizovaná úprava tribúny A pre zabezpečenie bezpečnosti divákov v sektore hostí.

2.7.9 Vybudovanie tréningovej haly zimného štadióna

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

Na základe predbežného prieskumu výstavba takejto tréningovej haly by predstavovala čiastku cca 2 mil. €. Mesto k realizácii pristúpi v prípade, že na tento projekt získa cudzie finančné prostriedky.

2.7.10 Vytvorenie ďalších priestorov pre halové športy

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom

Začiatok realizácie – 2020

V roku 2017 požiadalo Mesto Slovenský zväz ľadového hokeja o dotáciu na vybudovanie multifunkčnej tréningovej haly - objektu, ktorý umožní viacúčelové športové využitie. Prebehli rokovania s Košickým samosprávnym krajom o prenájme pozemkov v blízkosti Strednej odbornej školy obchodu a služieb Michalovce. V roku 2018 by sa mal v tejto lokalite realizovať geologický prieskum ktorý zatiaľ nebol zrealizovaný. Samotné vybudovanie závisí od rozhodnutia Slovenského zväzu ľadového hokeja.

Pre účel vybudovania haly bol prenajatý pozemok KSK o výmere 8.840 m² od Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Michalovciach.

Projektové zámery v environmentálnej oblasti

3.1 Rozvoj verejnej zelene

3.1.1 Obnovenie revitalizácie parku Kerta

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto má spracovanú projektovú dokumentáciu, ktorou sa uchádzalo v minulosti o získanie externých finančných zdrojov, avšak neúspešne.

V decembri 2019 mesto spolu s maďarským partnerom zaslalo žiadosť o NFP v rámci cezhraničného programu SK – HU, ktorej obsahom je práve revitalizáciu parku. Projekt prešiel formálnou kontrolou žiadosti.

Aj napriek tomu, bolo v parku Kerta v roku 2016, podľa spracovaného projektu Obnova historického parku v Michalovciach – Kerta Sztárayovcov, vysadených 87 vzrastlých stromov v rámci náhradnej výsadby. V súčasnom období odbor výstavby, ŽP a MR zabezpečuje proces vyjadrovania sa k projektovej dokumentácii pre územné a stavebné povolenie, nakoľko stavebné povolenie vydané v roku 2014 stratilo platnosť.

V roku 2019 bolo vydané územné rozhodnutie k projektu Obnova historického parku v Michalovciach – Kerta Sztárayovcov.

3.1.2 Regenerácia medziblokových priestorov sídlisk

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mestu bol 18. decembra 2017 schválený projekt s názvom Regenerácia medziblokových priestorov Sídliska západ v meste Michalovce, financovaný z ERDF fondu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Mesto chce projektom regenerovať vnútroblok s veľkosťou 11 772,7 m² na Sídlisku západ, kde žijú prevažne mladé rodiny s deťmi. V blízkosti vnútrobloku sa nachádza základná škola a dve materské školy. Pozemky riešeného územia sú vo vlastníctve Mesta, priestranstvo je verejne prístupné, bez oplotenia. Cieľom projektu je zlepšiť kvalitu života obyvateľov sídliska, vytvoriť atraktívnu, bezpečnú, zelenú oddychovú zónu pre obyvateľov rôznych vekových kategórií s ihriskami, modernými hracími prvkami pre deti, s drobnou architektúrou, novou zeleňou a funkčným prepojením vnútrobloku, vybudovať spevnené plochy na vyšľapaných cestičkách, vytvoriť športové

ihriská - fitness a multifunkčné, vytvoriť detské ihriská pre rôzne vekové kategórie, vytvoriť oddychové stretávacie zóny, vysadiť novú a revitalizovať existujúcu zeleň.

Výška schváleného NFP pre mesto je 662 916,97 eur, výška spolufinancovania Mesta predstavuje 34 890,37 eur. Projekt je v stave kontroly dokumentácie a prípravy procesu verejného obstarávania na SO IROP na VÚC Košice.

V roku 2018 boli v rámci revitalizácie komunikácií, chodníkov a parkovacích plôch zrealizované práce v medziblokových priestoroch na Sídlišku západ, a to pri bytových domoch A až E v priestore ohraničenom ulicami Prof. Hlaváča – Martina Rázusa – Karola Kuzmányho.

V roku 2019 bolo realizované v rámci plánu Regenerácie medziblokových priestorov sídlisk Sídliisko západ, a to:

- I.a etapa - časť na Ul. Švermovej pri bytovom dome A1,
- pred materskými školami a pri II. ZŠ,
- chodník po ľavej strane od Ul. Masarykovej po okružnú križovatku,
- I. b etapa – Ul. Humenská pred bytovými domami A až C.,
- III. etapa - časť medzi bytovým domom E na Ul. Prof. Hlaváča a Z3 na Ul. Martina Rázusa,
- pri bytových domoch Z1 a Z2 na Ul. Martina Rázusa a pri bytovom dome A-6 na Ul. Štefánikovej.

V roku 2019 bolo vyhlásené verejné obstarávanie na regeneráciu medziblokových priestorov Sídliiska západ v meste Michalovce, ktoré bude financované z ERDF fondu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu.

3.1.3 Vytvorenie vertikálnych zelených, samoudržateľných stien, protihlukové steny

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Začiatok realizácie – 2019

Začiatok realizácie sa posúva na rok 2021.

3.1.4 Vznik stromových alejí pri Laborci, peších a cestných komunikáciách

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Mesto poskytlo dotáciu OZ Telekia na výsadbu alejovej zelene pri Laborci. Výsadba bola zrealizovaná v októbri 2017 na Hurbanovom nábreží, parcela E-KN č. 18/1 k. ú. Michalovce. Vysadených bolo 20 ks stromov v druhovej skladbe dub červený a javor horský.

Po výrube časti topoľovej aleje na Hurbanovom nábreží v roku 2018, bude zrealizovaná náhradná výsadba v počte 75 ks drevín v druhovej skladbe javor, dub, jedľa, smrek a borovica a v termíne najneskôr do 31.5.2019. Výsadba ďalších alejí je v štádiu spracovania.

Na Hurbanovom nábreží bolo v roku 2018 a 2019 doplnených 15 ks stromov. Vo výsadbe izolačnej zelene sa bude pokračovať aj v nasledujúcom období.

3.1.5 Revitalizácia parku študentov

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

Začiatok realizácie – 2020

V roku 2009 bola spracovaná urbanistická štúdia parku študentov. Na ďalšom stupni projektovej dokumentácie sa nepokračovalo. V súčasnom období Mesto nedisponuje projektovou dokumentáciou pre územné a stavebné povolenie. Realizácia v roku 2020 sa nepredpokladá.

3.1.6 Zvýšenie úrovne pripravenosti na zvládnutie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

Začiatok realizácie – 2019

V roku 2019 nedošlo k realizácii napĺňania témy zvýšenia úrovne pripravenosti na zvládnutie mimoriadnych udalostí ovplyvnených zmenou klímy. Z toho dôvodu sa mesto zapojilo do spoločných postupov s VÚC Košice. Prvé stretnutia sa uskutočnili na Zemplínskej šírave a boli utvorené jednotlivé skupiny.

Špecifický cieľ 3.2 Revitalizácia a zatraktívnenie verejných priestranstiev

3.2.1 Revitalizácia Kostolného námestia

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Je spracovaná štúdia revitalizácie Kostolného námestia. Je spracovaná projektová pre územné rozhodnutie. Ďalší stupeň projektovej dokumentácie nie je zatiaľ zadaný. Postup prác revitalizácie Kostolného námestia do značnej miery závisí aj od ukončenia stavebných prác súvisiacich s obnovou a rekonštrukciou Zemplínskeho múzea, ktoré využíva ako príjazdovú komunikáciu práve časť Kostolného námestia, ktorá sa bude rekonštruovať. Do záverečnej projektovej dokumentácie budú premietnuté aj závery archeologického výskumu, ktorý prebiehal v danej lokalite. Mesto sa chce uchádzať o externé zdroje na revitalizáciu v rámci Integrovaného regionálneho operačného programu. Projektový zámer revitalizácie Kostolného námestia je súčasťou Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického samosprávneho kraja.

V roku 2019 malo mesto vypracovaný projekt pre územné rozhodnutie a spracovávalo podklady pre vydanie územného rozhodnutia.

Mesto podalo v septembri 2019 žiadosť o poskytnutie regionálneho príspevku na základe podpory najmenej rozvinutých okresov.

3.2.2 Vybudovanie oddychovej zóny v povodí Laborca

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov*

Mesto má spracovanú štúdiu, ktorou sa uchádzalo o získanie externých finančných zdrojov, avšak neúspešne. Projektový zámer oddychovej zóny – časť cyklochodník – je súčasťou Regionálnej integrovanej územnej stratégie Košického samosprávneho kraja.

3.2.3 Obnova Hrádku ako oddychovej, športovej a kultúrnej zóny

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor hospodárenia s majetkom*

Začiatok realizácie – 2020

Uznesením vlády SR č. 489, zo dňa 26.9.2013, bolo ministromi pôdohospodárstva a vidieka uložené zabezpečiť prístupnosť pozemkov v lokalite Hrádok pre účely rozvoj kultúrnych aktivít Mesta a okresu Michalovce.

V prípadoch, ak podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie majú byť na pozemkoch umiestnené verejnoprospešné stavby, ktorých stavebníkom bude obec alebo vyšší územný celok, je možné previesť pozemky do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku bezodplatne, po doložení platného rozhodnutia o umiestnení stavby.

V roku 2019 mesto vyhlásilo verejnú jednokolovú, anonymnú súťaž, predmetom ktorej bolo vypracovanie ideovej štúdie, za účelom získania najvhodnejšieho návrhu na využitia vymedzeného územia - Revitalizácie lokality Hrádok Michalovce. V zmysle Územného plánu mesta Michalovce má dané územie určené funkčné využitie: verejná zeleň. Na základe odporúčania odbornej poroty, primátor mesta udelil odmenu za 1. miesto návrhu autorov: STOA architekti plus, s. r. o., Slovenská - 28, 080 01 Prešov; Ing. arch. Andrea Macejková, Ing. arch. Miroslav Macejko; 2. Ing. arch. Adam Macejko, Tatranská 15, 080 01 Prešov; 3. Ing. arch. Peter Janov, Farská 169/13, 071 01 Michalovce. Začatie rokovania o podmienkach zmluvy o dielo na vypracovanie projektovej dokumentácie na realizáciu stavby s autormi víťazného návrhu je závislé od schválenia fin. prostriedkov na vypracovanie projektovej dokumentácie v rozpočte mesta Michalovce.

3.2.4 Revitalizovanie Cintorína Červenej armády

Garant: *Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, zástupca prednostu*

Cintorín Červenej armády pod Hrádkom je evidovaný v Ústrednom zozname pamiatkového fondu pod číslom 1363/2. Je umiestnený na parcele E - KN č. 6379 k.ú. Michalovce, ktorá je vo vlastníctve Mesta Michalovce. V roku 2016 a 2017 tu bola zrealizovaná prerezávka hlavnej stromovej aleje. Odstránili sa nepôvodné kríky na jednotlivých hrobových poliach, ako aj vyschnuté tuje a stromy z nepôvodnej výsadby (20 stromov rodu topoľ, ktoré boli prestarnuté, poškodené a v korunách preschnuté). Na cintoríne boli revitalizované trávnaté plochy.

V jesennom období 2017 bola na cintoríne, v jeho západnej časti, zrealizovaná výsadba 30 stromov (lipa malolistá) a pozdĺž oplotenia bol vysadený brečtan vždyzelený. Obnovila sa

aj časť chodníkov. Údržba a opravy boli financované z prostriedkov Ministerstva vnútra SR a rozpočtu Mesta.

3.2.5 Vytvorenie selfie miest

Garant: Odbor informatizácie a grantov

Projekt Spoznaj a foť, ktorý Mesto realizovalo v roku 2016, mal za cieľ priblížiť obyvateľom a návštevníkom mesta historické pamiatky Michaloviec a zatriktívniť pešiu zónu.

Súčasťou projektu, okrem inštalovania desiatich informatívno-náučných tabuliek, bolo aj umiestnenie tzv. selfie bodu v samotnom centre centrálnej mestskej zóny. Atraktívne symbolické srdce, inšpirované logom mesta Michalovce, zhotovil akademický sochár Ján Leško.

Celý projekt bol financovaný sumou 10 000 eur z dotácie Krajskej organizácie cestovného ruchu Košický kraj, výška spolufinancovania zo strany Mesta predstavovala rovnakú sumu.

Špecifický cieľ 3.3 Odpadové a energetické hospodárstvo

3.3.1 Rekonštrukcie zberných dvorov, prístrešky kontajnerov, podzemné nádoby

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Technické a záhradnícke služby

Výstavbu prístreškov pre kontajnery realizuje Mesto ako pilotný projekt. Prístrešok bol zatiaľ umiestnený na Leningradskej a Okružnej ulici. V krátkom čase by mal byť osadený prístrešok na Moldavskej ulici. V súčasnosti čakáme na stanovisko bytového družstva.

Mesto bude monitorovať reakciu občanov, ako aj funkčnosť a opodstatnenosť prístreškov a následne rozhodne o umiestnení ďalších.

V roku 2018 mesto realizovalo kontajnerové prístrešky na Sídlišku východ. Štyri boli osadené na Ulici Kyjevskej, dve na Moskovskej ulici. Ďalší prístrešok bol osadený na Ulici Minská. Prístrešky sú kryté, oplotené kari sieťami s pozinkovanou povrchovou úpravou. Ich otváranie a zatváranie je zabezpečené elektronicky a manipulácia otvárania je zabezpečená čipovou kartou, ktorá bola vydaná v počte 2 ks pre každú domácnosť bezplatne. Výstavbu realizovali Technické služby mesta Michalove s nákladom 70 tis. eur.

3.3.2 Zvýšiť úroveň propagácie triedeného zberu

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

Edukačné články, propagačné materiály, odborné vzdelávanie pre školy a občanov vykonáva od roku 2017 spoločnosť ENVI-PAK, a.s., Bratislava v zmysle podpísanej zmluvy s Mestom Michalovce. Na internetovej stránke www.michalovce.sk, v menu „Životné prostredie,“ je zložka „triedime.sk“, kde sú uvedené všetky dôležité informácie ako triediť odpad, kolobeh odpadu, dôležité kontakty, súťaže, odpovede na najčastejšie otázky o triedení odpadu

a ďalšie zaujímavé informácie. Na webovej stránke mesta sú taktiež uvedené informácie o ochrane životného prostredia, informácie o nakladaní s komunálnym odpadom a biologickým odpadom.

Pre pedagógov materských a základných škôl bolo v septembri 2016, v spolupráci so spoločnosťou ENVI-PAK, a.s., zrealizované školenie v oblasti triedenia odpadov. Na školení bolo odovzdaných 37 USB kľúčov s tematickou prezentáciou, edukačným videom, interaktívnou hrou o triedení odpadu a informáciami o webstránke www.triedime.sk. Školy dostali rôzne vzdelávacie pomôcky:

- 500 ks letákov o triedení odpadu,
- 150 ks pexesa s hrou o triedení odpadu,
- 400 ks pravítok s informáciami o tom, čo nepatrí do triedeného zberu,
- 150 ks maľovaniiek s motívmi triedenia odpadu,
- 18 ks sád pastieliek a 50 ks triediacich koliesok.

V auguste 2016 dodala spoločnosť Mestu nálepky na označenie zberových kontajnerov a 14 100 letákov „Nebudme leniví, triedme odpad!“. Distribúciu letákov zabezpečovali Technické a záhradnícke služby. Informácie o tom ako efektívnejšie triediť odpad obsahoval aj článok v novinách Michalovčan, ktorý bol uverejnený v č. 13/2017. V septembri a v decembri 2017 dodala spoločnosť ENVI-PAK a.s. ďalšie nálepky na označenie zberových kontajnerov určených na triedenie odpadu.

Každoročne je vydávaný kalendár triedeného zberu pre domácnosti v rodinných domoch, kde sú uvedené termíny vývozu vytriedených zložiek komunálneho odpadu a základné informácie o triedení odpadu a prevádzke zberných dvorov.

Novinky pre občanov zverejnené na webovej stránke mesta Michalovce:

- Edukačné video o správnom triedení odpadu:
<http://www.triedime.sk/video/triedime-spravne-domaci-odpad>
- On-line vzdelávací program spojený so súťažou:
<http://www.triedime.sk/test-ekologickej-inteligencie>
- Video súťaž: <http://www.triedime.sk/article/sutaz-skvele-zelene-video>

Mesto získalo v priebehu rokov 2016-2018 nálepky na označenie zberových kontajnerov určených na triedenie odpadu a to:

275 ks nálepiek na kontajnery na papier

315 ks nálepiek na kontajnery na plasty

265 ks nálepiek na kontajnery na sklo

230 ks nálepiek na kontajnery na kovy

200 ks nálepiek na kontajnery na VKM

Priebežne sme v roku 2018 zverejňovali v dvojtýždenníku Michalovčan informácie o triedenom zbere – „Stlač odpad, ušetríš viac ako myslíš“ a „Svetové filmy o ekológii v Michalovciach“.

Mesto Michalovce sa zapojilo do prezentácie filmov o trvalo udržateľnom rozvoji „EKOTOPFILM/ENVIROFILM“, kde sa prednáškou a prezentáciou na tému „OD TRIEDENIA K RECYKLOVANIU“ zapojili ENVI-PAK a. s. – Ing. F. Nemčok, Mesto Michalovce – Ing. P. Fecák a TaZS mesta Michalovce – Ing. M. Čornej. Uvedená aktivita prebiehala 29. mája 2018.

Mesto Michalovce získalo pre každú domácnosť v roku 2018 – 10 000 ks letákov o správnom triedení odpadu, ktoré boli Technickými a záhradníckymi službami mesta distribuované do domácností. Zároveň sme získali 50 ks veľkoplošných plagátov „ Vy len triedte my sa postaráme“, ktoré sú umiestnené na úradnej tabuli Mesta a v priestoroch mestského úradu. Zároveň každá základná škola aj materská škola dostala v septembri 2018 tieto plagáty.

Doručili sme do základných a materských škôl DVD na ktorom sú edukačné materiály a prezentácie pre základné a materské školy.

Počas vianočných sviatkov bol na webovej stránke mesta a v priestoroch mestského úradu verejnený plagát o správnom triedení odpadu prispôsobený pre vianočné obdobie.

V súčasnom období pripravujeme zverejnenie motivačného plagátu o význame triedenia ako aj, čo všetko sa zo správne vytriedeného odpadu vyrába.

Na webovej stránke mesta sú zverejnené a priebežne dopĺňané informácie o nakladaní s komunálnym odpadom a jeho triedením, ako aj aktuálna informácia o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov za kalendárny rok 2018.

Mesto Michalovce v roku 2019 na webovej stránke mesta vytvorilo v časti „Životné prostredie“ zložku „Aktuality – životné prostredie“, kde sú postupne dopĺňané informácie pre občanov o triedení odpadu. Zverejnené boli informácie ako:

- článok „Od sáčku k sáčku“
- plagát „Čas rozkladu odpadu v prírode“
- plagát „Triedme odpad má to zmysel“
- informácia „Ak správne triedime – svet je krajší“
- článok „Nie, všetok vytriedený odpad nekončí na jednej kope! Ani na skládke!“
- informácia „Označovanie obalov“
- plagát „Nebuďme leniví triedme odpad!“
- článok „Tried' kovové obaly – ušetríš prírodné zdroje“
- základné pravidlá triedenia
- označovanie obalov
- čo sa z recyklovaného odpadu vyrába

Na webovej stránke mesta v časti „Životné prostredie“ je priamo link na stránku ENVI-PAK a.s „Triedime.sk“. Na uvedenej stránke sú uvádzané aktuálne informácie ako napr. :

- ako triediť
- test ekologickej inteligencie
- kolobeh odpadu
- súťaž v zbere nápojových kartónov
- súťaž – Skvelé zelené video
- súťaž – Triedenie hrou má svojich víťazov
- ako aj ďalšie informácie o triedení odpadu, videa, kvízy, súťaže, informácie pre deti.

Na webovej stránke mesta v časti „Životné prostredie“ sú zverejnené informácie

Ako nakladať a predchádzať odpadom:

- predchádzanie vzniku odpadov v domácnosti
- neplytvajte potravinami

- využitie biologického odpadu v záhrade
- kompostovanie

Ochrana životného prostredia:

- čo je životné prostredie
- čo a prečo separujeme
- papier
- sklo
- plasty
- tetrapaky, kovy
- bio-odpad
- ako kompostovať
- separácia v meste
- rozdelenie obvodov a vývoz odpadov

Nakladanie s komunálnymi odpadmi:

- zmesový komunálny odpad
- drobný stavebný odpad
- objemný komunálny odpad
- triedený zber zložiek komunálnych odpadov
- jedlý olej z domácností
- elektroodpad z domácností
- textil z domácností
- nespotrebované lieky a zdravotnícke pomôcky
- odpadové pneumatiky
- informácia o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov za rok 2018

Biologicky odpad

- informácie o triedení bioodpadu

Dňa 14. 5. 2019 sa na Námestí osloboditeľov uskutočnil „DIA deň“, na ktorom sa podieľalo aj Mesto Michalovce – na námestí boli umiestnené kontajnery na triedený odpad všetkých zložiek, ktoré sa v meste zberajú a poskytli sme aj 500 letákov – „Nebuďme leniví, triedme odpad!“

Dňa 24.5.2019 sa uskutočnilo v Michalovciach (Kino Centrum) odborné školenie pod názvom Vek smetí. Školenie interaktívnou formou ukázalo pedagógom, ako ešte lepšie naučiť žiakov správať sa zodpovednejšie voči životnému prostrediu a prečo je dôležité triediť odpad. Každý z pedagógov na školení dostal edukačný DVD nosič s materiálmi určenými špeciálne pre potreby základných škôl, na ktorom sú okrem iného aj ukážky filmov z unikátneho autorského slovenského projektu s názvom „Požičaná planéta“, ako i pracovné listy určené pre prácu so žiakmi.

Na webovej stránke mesta sú zverejnené a priebežne dopĺňané informácie o nakladaní s komunálnym odpadom a jeho triedením, ako aj aktuálna informácia o úrovni vytriedenia komunálnych odpadov za kalendárny rok 2019.

3.3.3 Rekonštrukcia a modernizácia tepelného hospodárstva

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja

V roku 2016 investovalo Mesto do tepelného hospodárstva:

- teplovodná kotolňa PK2 – Cirkevná škola sv. Michala – B3 za 174 238,01 Eur predmetom riešenia bola rekonštrukcia vonkajších rozvodov ÚVK, TPV a CTPV v okruhu centrálnej kotolne PK2 – Cirkevná škola – B3 s celkovou dĺžkou 395,7m
- teplovodná kotolňa JUH 2 – I.ETAPA A2 – D2 za 109 520 Eur predmetom riešenia je rekonštrukcia vonkajších rozvodov ÚVK, TPV a CTPV v okruhu centrálnej kotolne Juh 2 I.etapa medzi blokmi A2 – D2 s celkovou dĺžkou 189 m

V roku 2017 sa rekonštruovali teplovody na trase :

Juh 2 - O2,P2,R2,S2,T2 o dĺžke 344m vo finančnom objeme 171 710, 86 eur.

Juh 1 – ZŠ, Komenského o dĺžke 106,5 m vo finančnom objeme 33 230 eur.

Východ PK3 - SAV o dĺžke 120 m vo finančnom objeme 42 909,37 eur.

V rámci rekonštrukcie tepelného hospodárstva bola rekonštruovaná technológia **kotolne Domu služieb**. výmenou dvoch plynových liatinových nízko teplotných kotlov Ferro GFM s atmosferickými horákmi za plynový kondenzačný dvoj kotol Hoval Ultragas 300 D s tlakovými horákmi o celkovom výkone 278 kW v hodnote 41 611,15 Eur

V budove MsKs sa rekonštruoval ohrev teplej vody, nakoľko jestvujúca technológia nedokázala riešiť nárazový odber v letnom období. Jestvujúci zásobník sa vymenil za zásobníkový ohrievač so špeciálnym vykurovacím registrom a k nemu sa ako príslušenstvo doplnila tlaková expanzná nádoba. v hodnote 3 306,66 Eur

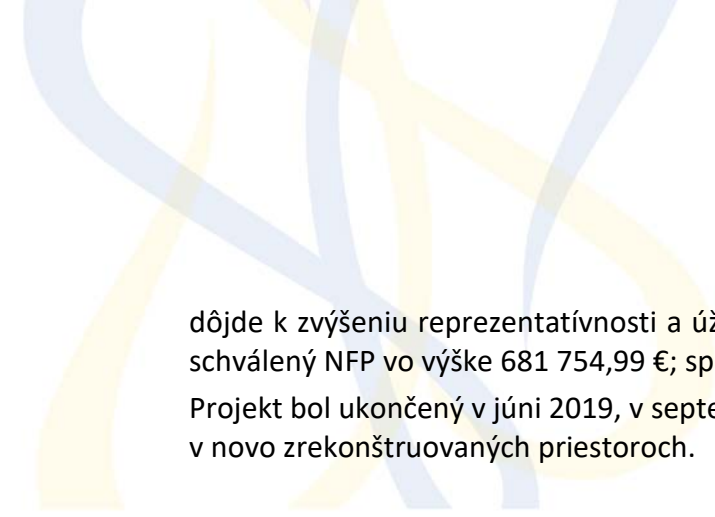
V roku 2018 sa rekonštruovali teplovody na sídlisku SNP v trase:

- kotolňa SNP1 – blok A3 v hodnote 77 969,20 Eur v dĺžke 140,3 m. Kotolňa SNP 2 – blok A6 v hodnote 95 635 Eur v dĺžke 150 m.

3.3.4 Zníženie energetickej náročnosti budov

Garant: Odbor výstavby, životného prostredia a miestneho rozvoja, Odbor informatizácie a grantov

Mesto v marci 2017 podalo žiadosť o nenávratný finančný príspevok v programe Kvalita životného prostredia na projekt Zníženie energetickej náročnosti budovy Materskej školy, Ul. S. H. Vajanského 5 v Michalovciach. Cieľom projektu je znížiť energetickú náročnosť budovy MŠ a prispieť tak k jej ekologickej prevádzke. Výsledným efektom projektu bude sanácia verejnej budovy, úspora verejných prostriedkov a skvalitnenie a zlepšenie podmienok pre verejnosť, pracovných podmienok zamestnancov materskej školy, zhodnotenie budovy po vizuálnej stránke a zabezpečenie finančne menej náročnej udržateľnosti a správy budovy. Obnovou budovy sa znížia celkové náklady na vykurovanie,

dôjde k zvýšeniu reprezentatívности a úžitkovej hodnoty budovy materskej školy. Mestu bol schválený NFP vo výške 681 754,99 €; spolufinancovanie mesta – 5% oprávnených výdavkov. Projekt bol ukončený v júni 2019, v septembri sa po ročnej pauze obnovila prevádzka MŠ v novo zrekonštruovaných priestoroch.